

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 644)

7.3.1954 Tarihli ve 6326 Sayılı, 29.2.1984 Tarihli ve 2983 Sayılı, 28.5.1986 Tarihli ve 3291 Sayılı, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı, 9.3.1988 Tarihli ve 3417 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Özelleştirmeye Bağlı İşsizlik Ödeneği ile Diğer Hizmetlerin Verilmesine İlişkin Yeni Düzenlemeler Yapılması ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Anayasa ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/675)

T.C.

Başbakanlık

5.4.1994

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-641/01407

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 1.4.1994 tarihinde kararlaştırılan "Özelleştirme Konusunda Düzenlemeler Yapılmasına İlişkin Yetki Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Komisyonlarda ve Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Ülke ekonomisinin gelişmesi, sermaye piyasalarının ve serbest rekabet ortamının geliştirilmesi ile mümkündür. Bunun gerçekleştirilmesindeki en önemli araçlardan biri olan özelleştirme uygulamalarına, hız ve verimlilik kazandırılması ise bu uygulamaların dayanağı olan mevzuatta ivedilikle gerekli değişikliklerin yapılmasını zaruri kılmaktadır.

Bu doğrultuda özelleştirme uygulamalarındaki yetkili karar organlarının azaltılması, özelleştirme uygulamalarını yürütecek İdare'nin yeniden düzenlenmesi, görev ve yetkilerinin belirlenmesi, özelleştirme uygulamalarına hız ve verimlilik kazandırılabilmesi, kamu iktisadî teşebbüslerinin yanısıra, Devlet iştiraklerindeki kamu paylarının sermayelerinin tamamı Devlete ait kuruluşların (Sivas Demir Çelik A.Ş. ve Köyteks gibi) ve bunların bağlı ortaklık ve iştiraklerindeki kamu paylarının, genel ve katma bütçeli idarelerin görev ve hizmetleri ile doğrudan ilgili bulunmayan (sosyal tesisler vb.) varlıklarının özelleştirme kapsamına alınabilmesi, özelleştirme uygulamalarında ortaya çıkan güçlüklerin aşılması bakımından özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların kullanımında bulunan, mülkiyeti Hazineye ait taşınmazların mülkiyetinin bu kuruluşlara devri veya bu kuruluşlar lehine mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi, özelleştirme

sonucu istihdama ilişkin doğabilecek olumsuzlukların önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması yönünde, özelleştirilecek kuruluşlarda çalışan personelin idarî, malî ve sosyal haklarının korunması, Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'ndan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na dönüştürülecek İdare'nin münhasıran özelleştirme uygulamalarını yürütmesi ve Kamu Ortaklığı İdaresi tarafından 2983 ve 3417 sayılı kanunlarla yürütülen diğer görevlerin Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'na devredilmesinin özelleştirmenin başarısı açısından gerekliliği, 6326 sayılı Petrol Kanununun 6 ncı maddesinde bahsi geçen "belge hakkı'nın özel hukuk tüzel kişilerine de tanınabilmesi aynı kanunun 60 ıncı maddesindeki şartlara tabi olduğundan bu sektördeki özelleştirme uygulamalarına imkân sağlanması amacıyla adı geçen kanunun 6 ncı maddesinde özel hukuk tüzel kişilerine belge verilebilmesini sağlayacak değişikliğin yapılması, konularına ilişkin düzenlemeler ülke ekonomisi açısından ivedilik arz etmektedir.

Bilindiği üzere, 3911 sayılı Yetki Kanunu Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin söz konusu iptal kararında belirtilen hususlardan kısaca; TBMM'nin Bakanlar Kurulu'na önemli, ivedi ve zorunlu durumlarda, somutlaştırılmış belirin konu, amaç, kapsam ve ilkelerle bu yetkiyi verebileceği sonucu çıkmaktadır. Aynı kararda yetkinin; Bakanlar Kurulu'nca bu şartların gerçekleşmesi halinde kullanılması biçiminde değil, önemli, ivedi ve zorunlu durumun konu, amaç, kapsam ve ilkeler yönünden TBMM tarafından saptanıp, somut durumun belirlenerek verilmesi, açıkça vurgulanmaktadır.

Bu düşünce ile hazırlanan Yetki Yasası tasarısına, Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararında belirtilen esaslar hâkim olmuştur. Böylece tasarı ile Bakanlar Kurulu'na belli konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmekte, çıkarılacak kanun hükmünde kararnamelerin amacı, kapsamı, ilkeleri gösterilmekte, yetki verilen her konunun amacı, kapsamı ve ilkeleri somut olarak, belirin biçimde düzenlenmiştir.

Esasen belirtilen konulardaki düzenlemenin bir kanunla yapılması gerekmekte ise de, kanun çıkarılması için geçecek süre içinde geç kalılabileceği endişesinden dolayı gereken hallerde kanun hükmünde kararname çıkarılması zorunlu hale gelmektedir. Bu nedenlerle özelleştirme uygulamalarının dayanağını teşkil eden mevzuat ile özelleştirme işlemlerini yürüten kuruluşların teşkilat kanunlarında ve görevlerinde yeni düzenlemeler yapılması için Bakanlar Kurulu'na kanun hükmünde kararnameler çıkarma yetkisinin verilmesi uygun görülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Kamu iktisadî teşebbüslerinin, Devlet iştiraklerindeki kamu paylarının, sermayeçlerinin tamamı Devlete ait kuruluşlardaki kamu payları ile bunların varlıkları ve iştiraklerindeki kamu paylarının, genel ve katma bütçeli idarelerin görev ve hizmetleriyle doğrudan ilgili bulunmayan varlıklarının, Hazineye ait kamu paylarının özelleştirilmesi ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na dönüştürülmesi, bu Başkanlığın kuruluş görev ve yetkileri ile Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'nın görev ve yetkilerine ilişkin konularda ihtiyaca binaen düzenlemeler yapılmıştır. Özelleştirme uygulamalarına ilişkin olarak mülkiyeti Hazineye ait olan ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların kullanımında bulunan taşınmazların bu kuruluşlara devri ve/veya mülkiyetin gayri aynı hakların tesis edilmesi hususunda düzenlemeler yapılarak özelleştirme uygulamalarında ortaya çıkan güçlüklerin aşılması amaçlanmıştır. Özelleştirilen kuruluşlarda çalışan personelin idarî, malî ve sosyal

hakları ile bu kuruluşlarda İş Kanunlarına tabi olarak çalışanlardan özelleştirme sonucu işsiz kalabilecek olanlara malî ve sosyal hakların sağlanması konusunda düzenlemelerle özelleştirme uygulamalarının sonuçlarına ilişkin olumsuz etkilerin oluşmasının engellenmesi amaçlanmıştır. 6326 sayılı Petrol Kanunu'nun 6 ncı maddesinde belirtilen konularda değişiklik yapılması ile bu sektörde özel hukuk tüzel kişilerine belge verilmesi öngörülmüştür.

Madde 2. — A) Özelleştirme konusuyla ilgili olarak, rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisinin güçlendirilmesi, ekonomide verimliliğin yükseltilmesi, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve kamu sektörü finansman ihtiyacının azaltılması amacıyla özelleştirme uygulamalarına hız ve verimlilik kazandırılması ile ilgili olarak aşağıdaki konularda düzenlemeler yapılması öngörülmüştür.

a) Kamu iktisadî teşebbüslerin yanısıra, Devlete ait iştiraklerdeki kamu payları ile, sermayelerinin tamamı Devlete ait kuruluşların aktiflerindeki her türlü varlıkları ile iştiraklerindeki kamu payları, genel ve katma bütçeli idarelerin görev ve hizmetleriyle doğrudan ilgili bulunmayan varlıkları ile Hazineye ait kamu payları dahil edilerek kapsama alma sınırları genişletilmiştir. Ayrıca, mülkiyeti Hazineye ait olan ve özelleştirme kapsamındaki kuruluşların kullanımında bulunan taşınmazların bu kuruluşlara devrine ilişkin usul ve esasları ile mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi hususları düzenlenerek uygulamadaki önemli sayılan bu engellerin aşılması amaçlanmıştır.

b) Özelleştirme işlemleri sonucu sağlanacak gelirlerin toplanacağı Özelleştirme Fonu'nun kurulmasına, bu Fon'un yönetimi, kullanımı ve denetimiyle Kamu Ortaklığı Fonu'nun kullanımına, özelleştirme karar mekanizmalarının kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin olarak 29.2.1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 4, 5, 6 ve 15 inci maddelerinde değişiklik yapılması hükme bağlanmıştır.

B) Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na dönüştürülmesine, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın hukukî yapısına, hangi ana hizmet birimlerinden oluşacağına, birimler arasındaki hiyerarşik ilişkilere, görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının, kaldırılan Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'na ait her türlü menkul, gayrimenkul, taşıt, araç gereç, malzeme, döşeme ve demirbaşların ve personelinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devri ile personelinin mali haklarına, bütçesine ilişkin olarak 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin eki cetvellerle 29.2.1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 7, 8 ve 9 uncu maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

C) Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda bir hizmet aktine dayalı olarak ücret karşılığı çalışırken, bu kuruluşların özelleştirilmesi, küçültülmesi, tasfiyesi veya kapatılması sonucu iş akitleri işveren tarafından İş Yasaları gereğince tazminata hak kazanacak şekilde sona erdirilmeleri nedeniyle işsiz kalanlara işsizlik ödeneğinin, yeni iş bulma ve meslek geliştirme, edindirme ve eğitimi ile ilgili hizmetlerin verilmesi, bu amaçla açılacak hesaba özelleştirme gelirlerinden kaynak aktarılması, bu hesabın kullanılması ve değerlendirilmesi ile ilgili diğer hususlarda düzenlemeler yapılmıştır.

D) Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair 9.3.1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunla Kamu Ortaklığı İdaresi'ne verilen görevler 2983 sayılı Kanunla düzenlenen Kamu Ortaklığı Fonu'nun yönetiminin Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'na devredilmesi, 29.2.1984 tarihli ve 2983 sayılı, 28.5.1986 tarihli ve 3291 sayılı, 9.3.1988

tarihli ve 3417 sayılı Kanunlarla Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'na verilen görevlerle ilgili olarak 16.4.1986 tarihli ve 3274 sayılı Kanunun Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'nın görevlerine ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılması zorunluluğu karşısında bu konuda düzenlemeler yapılmıştır.

E) Özelleştirme uygulamalarına hız ve verimlilik kazandırılabilmesi amacıyla 6326 sayılı Petrol Kanununun 6 ncı maddesinde değişiklik yapılmıştır.

Madde 3. — Bakanlar Kurulu, kamu açıklarının ekonomi üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesinin ivedi ve zorunlu bulunması sebebiyle bu kanunla verilen yetkileri kullanırken, özelleştirmenin ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkısı, verimlilik ve kârlılık esasları, rekabetin korunması ve sağlanması, istihdama yönelik sorunların, sosyal güvenlik ve koruma sistemi içinde çözümlenmesi ilkelerini gözönünde bulundurur.

Madde 4. — Bu Kanunla Bakanlar Kurulu'na üç ay süre ile kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Madde 5. — Yürürlük maddesidir.

Madde 6. — Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 1/675

Karar No. : 10

14.4.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 5.4.1994 tarihinde Komisyonumuza gönderilen, 7.3.1954 tarihli ve 6326 Sayılı, 29.2.1984 tarihli ve 2983 Sayılı, 28.5.1986 Tarihli ve 3291 Sayılı, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı, 9.3.1988 Tarihli ve 3417 Sayılı kanunlarda değişiklik yapılması, Özelleştirmeye Bağlı İşsizlik Ödeneği İle Diğer Hizmetlerin Verilmesine İlişkin Yeni Düzenlemeler Yapılması ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının Özelleştirme İdaresi Başkanlığına Dönüştürülmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı Komisyonumuzun, 8 ve 9.4.1994 Tarihli toplantısında, Devlet Bakanları Sayın Bekir Sami Daçe ile Sayın Ali Şevki Ereğ ve onların maiyetinde Kamu İdaresi Ortaklığı Başkanlığı, Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Devlet Personel Başkanlığı, T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü, İş ve İşçi Bulma Kurumu temsilcilerinin katılmasıyla incelenmiştir.

Ayrıca, Komisyon kararı üzerine uzman sıfatıyla davet edilen Türk-İş, Disk, Hak-İş ve Metalürji Mühendisleri Odası temsilcilerinin de görüşleri alınmıştır.

Tasarının tümü benimsenmiş; ancak görüşmeler sırasında, verilen önergelerin dikkate alınarak yeni bir düzenlemenin yapılabilmesi için, Komisyonunda temsil edilen siyasî partilerin Genel Kuruldaki oranlarına uygun olarak altı üyeden oluşan bir Alt-Komisyon kurulması kabul edilmiştir.

Alt-Komisyonun hazırladığı metin Komisyonumuzun 13.4.1994 Tarihli toplantısında görüşülmüş ve aşağıda açıklanan gerekçeler doğrultusunda değişiklikler yapılarak tasarı kabul edilmiştir.

Anayasa Komisyonu, Hükümetçe sevk edilen Kanun Tasarısının amaçlandığı özelleştirmenin millî ekonominin halen içinde bulunduğu şartlarda kesinlikle zorunlu olduğu kanaati üzerinde birleşmiştir. Gerçekten, ekonomimizin kapsamlı dengelerini bozan başlıca etken olan konsolide kamu açıklarına sebebiyet veren en önemli unsurlardan biri, kamu kesiminin iktisadi faaliyetlerinin verimsiz olması yüzünden bu kesimi oluşturan mal ve hizmet üreten birimlerin çok büyük kısmının devamlı zarar etmesidir.

Gerek memleketimizdeki, gerek yabancı ülkelerdeki gelişme ve tecrübeler baktığımız zaman, kamu kesimindeki mal ve hizmet üreten birimlerin genellikle şu sebeplerden dolayı verimsiz kaldıkları görülmektedir :

Bu sebeplerin başında kamu kesimine dahil üretim ve hizmet birimlerinin kullandıkları kaynakların kamu kaynakları niteliğinde olmasından ötürü, ister istemez, bir siyasî makamın kullandığı idarî vesayet yöntemlerine tabi tutulması gelmektedir. Bu siyasî makamlar, kısa süreli siyasî amaçlarını karşılayabilmek için, bu mal ve hizmet üretim birimlerini serbest piyasa ekonomisinin kesinlikle gerektirdiği verimli ve kârlı çalışma ilkelerini ihlâl etmeye zorlamaktadırlar.

İkinci sebep, bu tarz siyasî baskıların asgariye indiği şıklarda dahi kamu kesimindeki mal ve hizmet üreten birimleri kamu kaynaklarını kullandıklarından, üçüncü kişilerle özel hukuk kurallarına göre ilişkide bulunacaklarına dair kurallar sevk edilse bile, bunların kullandıkları kamu kaynakları yöneticilerine ait olmadığından, ister istemez bazı kamusal denetim yöntemlerine tabi tutulması kaçınılmaz olmakta ve bu yüzden bu mal ve hizmet üreten birimlerinin yöneticileri müdebbir bir tüccarın davranış çerçevesinde dahi yeterli serbestlik içinde ve çabuklukla çalışmamaktadırlar.

Bu müşahadeler sonucunda bugün dünyanın hemen hemen bütün ülkelerinde kamu kesimine dahil mal ve hizmet üretimi birimleri özel ellere bırakılmak yolundadır.

Bu suretle, vatandaşın iktisadi alanda Devlete bağımlılığı azaltılmakta, vatandaş müdebbir bir tüccar gibi gereğinde riziko olarak serbest piyasa ekonomisi kuralları içerisinde çalışmaya teşvik edilmekte ve sivil toplumun siyasî sistem karşısında gelişmesi, güçlenmesi, büyümesi sağlanmaktadır.

Türkiye'de kamu kesimi içinde yer alan mal ve hizmet üreten birimleri kurmak suretiyle topyekün kalkınmayı sağlamaya çalışma yöntemi 1929'da başlayıp 1930'lu yıllarda süregelen dünya iktisadi bunalımının şartları içinde, özel sermayenin çok kut olduğu ve teknoloji ve işletme bilgilerinin Türk özel kesimi mensupları içinde yeterince yaygın olmadığı bir dönemimizde istisnai olarak başlatılmıştır. Atatürk'ün İzmir İktisat Kongresi vesilesiyle Türkiye için İktisadî hayatta esas olanın serbest piyasa kuralları olduğunu kararlaştırdığı bilinmektedir. Ancak, bu şartlar içinde kalkınmayı başlatabilmek kamu kesiminin mal ve hizmet üretimi faaliyetlerine girmesini gerektirmiştir. Bu sayede ülkemiz, yatırım, alt-yapı, teknolojik ve işletme alanlarında bilgi birikimi bağlamlarında kuşkusuz, özel kesimin de yararına olan büyük atılımlar yapmıştır.

Fakat, daha sonra, kamu kesiminin iktisadi kalkınmada sadece bir başlangıç olarak öncü rolü oynaması görüşü yozlaşmış ve devletçilik git gide katı bir doğma haline getirilmiştir. Bu yüzden kamu kesiminin mal ve hizmet üretimi faaliyetleri aşırı ölçüde büyümüş ve bu büyüme, yabancı memleketlerde gözükken misallerde olduğu gibi, ekonomi ve sivil toplum için çok zararlı bir seviyeye ulaşmıştır. Türk Devletinin artık hem görülmemiş bir seviyeye erişmiş konsolide kamu açığını kapatmak, hem verimliliğe yönelmek, hem de bu verimliliği gerçekleştirme için kesin bir zorunluluğu olarak uluslararası ekonomiyle kaynaşmak için, işlevlerinin kârlılık esasına göre yürütülmelerine imkân bırakmadığı, yani "kamu hizmeti" niteliği taşıyanlar hariç kamu kesimindeki mal ve hizmet üreten birimlerin özelleştirilmesi şarttır.

Anayasamız 167 nci maddesinin birinci fıkrasında Türk ekonomisinin dayanacağı temel kavram ve kuralların piyasa ekonomisi kavram ve kuralları olduğunu belirleyen bir hüküm sevk etmiştir. Bunun gibi Anayasamızın 48 inci maddesi özel teşebbüs kurma serbestisini tanıdıktan sonra Devlete, özel teşebbüslerin sadece sosyal amaçlara uygun yürütmesini değil, aynı zamanda güvenlik ve kararlılık içinde çalışmalarını sağlayacak tedbirleri alma yükümünü getirmiştir. Oysa, kamu kesimine dahil mal ve hizmet üreten birimlerin getirdikleri sakinler, piyasa ekonomisinin sağlıklı işlemlerini ve onun kurallarını uygulayan özel kesimin güvenlik ve kararlılık içinde faaliyetlerini sürdürebilmesini engelleyen boyutlara erişmiş bulunuyor. Demek oluyor ki, özelleştirme Anayasamızın koyduğu bu esaslardan doğan kesin bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Komisyonumuz tasarının çeşitli hükümlerini ilgilendiren bazı görüşleri incelemiş ve karara bağlamıştır.

I. Bu itirazlardan biri Anayasanın mülkiyet hakkına dair 35 inci maddesine dayandırılmak istenmiştir. Bu itiraza göre özelleştirme kapsamına alınacak kuruluşların mamelekine dahil özel mülkiyetleri altındaki malların, değerlerin ve özellikle taşınmaz malların özelleştirilmesi mümkün olamaz. Zira yasama organının özel mülkiyet hakkına saygılı davranması gerekir.

Komisyonumuz bu itiraza katılmamıştır. Gerçekten, Anayasanın 35 inci maddesinde yer alan mülkiyet hakkı Anayasanın “Temel haklar ve ödevler” başlığını taşıyan ikinci kısmının “Kişinin hakları ve ödevleri” başlığını taşıyan ikinci bölümünde yer almaktadır. Bu da göstermektedir ki bu bölümde yer alan temel haklar kişinin diğer kişilere ve siyasî iktidara karşı korunması ve bu amaçla kişiye Anayasanın 12 nci maddesinde belirtildiği gibi- kişiliğine bağlı dokunulmaz, devredilmez ve vazgeçilmez bir serbestlik alanının tanınması için sevk edilmiştir. Oysa, özelleştirme kapsamına alınacak kuruluşlarda özelleştirilecek olan unsur sadece kamu kaynağı niteliği taşıyan unsur olup bu kuruluşların sermayesinde ve diğer aktiflerinde mevcut bulunabilecek özel mülkiyet altındaki varlık ve değerler değildir.

Bilindiği gibi kamu kaynakları kullanılırken bunların özel mülkiyet altına alınması ve özel hukuk ilkelerine göre çalışması yolunun tercih edilmesi, bu kaynakların kamusal niteliğini değiştirmek için değil, sadece bu kaynakları kamu yararı amacıyla kullanırken özel mülkiyet altında özel hukuk kurallarına göre çalışmalarının kamu yararına ulaşabilmek için en iyi yöntem olduğunun düşünülmesi olmasındadır.

Bundan başka, Anayasanın 35 inci maddesi, miras hakkını, mülkiyet hakkının ayrılmaz bir parçası olarak görmüştür. Halbuki, özel mülkiyet altındaki kamu kaynakları için miras hakkının sözkonusu olamayacağı ortadadır.

Demek oluyor ki, özelleştirilecek kuruluşlardaki kamusal mamelek unsurlarının Anayasanın mülkiyet hakkına dair 35 inci maddesinin kapsamına girmediği meydandadır. Nitekim, Anayasa Mahkemesinin içtihadı da bu görüşü doğruluyor.

II. Komisyonumuz huzurunda ileri sürülen ve Tasarının değiştirilen hükümlerini ilgilendiren bir diğer itiraz, Anayasanın 2 nci maddesinde yazılı Türk Devletinin sosyal devlet olma niteliğine ve yine Anayasanın çalışma hakkı ve ödevine dair 49 uncu maddesine dayandırılmak istenmiştir.

Komisyonumuz bu itirazı geçerli saymamıştır. Her ne kadar Anayasanın 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre “Devlet çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri almak” yükümünü taşıyor ise de, Devletin bu yükümü taşımasının ne işçinin hizmet akdinin işveren tarafından feshi ihbar suretiyle ortadan kaldırılamayacağı, ne de toplumda hiç işsiz kalmayacağı anlamına geldiğini savunmak mümkün olamaz. Anayasanın 49 uncu maddesi, Devlete yüklediği bu yükümlerinin sınırlarını yine Anayasanın 65 inci maddesinde çizmiş ve Devletin bu yükümünü “ekonomik istikrarın korunmasını gözetmek, malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getireceğini” belirtmiştir. Devletin malî kaynaklarının işsizliği her halükârda ortadan kaldırmaya yeterli olamayacağı apaçık olduktan başka, Devletin ekonomik istikrarı korumak için aldığı tedbirlerin hiçbir şekilde işten çıkarmaya sebebiyet vermeyecek şekilde alınabileceğini düşünmek de mümkün değildir.

Kaldı ki Anayasanın 49 uncu maddesi, Devlete işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak yükümünü de vermiştir. Özelleştirme kapsamına alınabilecek kuruluşların durumuna bakıldığı zaman, bu kuruluşların millî ekonomiyi verimsizliğe sürüklerken, aynı

zamanda yeni istihdam kaynaklarını yaratma imkânlarını kayıtladığı da görülecektir. Nitekim, bu kuruluşlarda çalışanların önemli bir kısmı, aynı miktar ve vasıfta mal ve/veya hizmet üretimini gerçekleştirebilmek için lüzumlu değildir. Bu sebepten ötürü bu kuruluşlarda çalışanlar, adam başına düşen verimlilikleri verim ölçütlerinin altında kalan gizli işsiz durumuna sokulmaktadırlar. Diğer bir deyimle, bunlara ödenen ücretler, verimlilik ölçütlerine göre tespiti gereken ücretlerin üzerinde olmaktadır. Bu suretle, sözkonusu kuruluşlar ücret fonundan verimlilikte karşılık almadan ödedikleri kısım kadar bir kaynağı verimli yatırımlara sevk etmekten alıkonulmaktadırlar. Yeni yatırımlar yapılamayınca istihdam hacminin gelişmesi de engellenmektedir. Görülüyor ki özelleştirme kapsamına girecek kuruluşlardaki bu kaynak israfı, sadece Bu kuruluşların verimsiz çalışması ve kâr edememesi yüzünden millî ekonominin kapsamlı dengelerini bozma sonucu doğurmamakta, aynı zamanda yatırım hamlesini baltalayıp işsizlerin iş bulabileceği yeni üretim alanlarının yeni yatırımlar vasıtasıyla yaratılmasını da önlemektedir.

Özelleştirme ameliyeleri sonucunda kısa sürede işsiz sayısında bir çoğalma olacağı söylenebilir. Fakat, yukarıdaki tahlil göstermektedir ki özelleştirmenin bu sakıncasına katlanarak uzun sürede işsiz sayısını azaltacak imkânları özelleştirme suretiyle elde etmek, Anayasanın 49 uncu maddesinin Devlete verdiği işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak hedefine asıl uygun olan yöntemdir.

Bu noktada özelleştirme sonu işsiz kalanlara gerekli sosyal yardımları yaparak onları korumakta Anayasanın aynı maddesinin Devlete yüklediği bir diğer yüküm olarak elbette dikkate alınmalıdır. Nitekim, Tasarı bu amaca yönelik tedbirleri de içermektedir.

III. Komisyonumuz, özelleştirme kapsamına belediyeler ve il özel idarelerine ait kuruluşların varlıkları ile iştiraklerindeki payların da girmesine ilişkin teklifleri de incelemiştir. Bu amaçla teklif edilen metin şu olmuştur : “Sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası birarada veya ayrı ayrı belediyelere ve/veya il özel idarelerine ait olup üçüncü kişilerle özel hukuk kurallarına göre ilişkide bulunan kuruluşların varlıkları ile bunların iştiraklerindeki payların, belediye ve il özel idarelerinin bu kuruluşlardaki ve diğer iştiraklerindeki paylarının özelleştirilmesi amacıyla yapılacak değişiklikleri ve düzenlemeleri kapsar.” Bu değişiklik teklifi ile birlikte bu teklifin Tasarının diğer hükümlerindeki inikâsları ile ilgili teklifler de ileri sürülmüştür.

Komisyonumuz huzurunda bu konuda iki ayrı görüş ortaya atılmıştır.

1. Bir görüşe göre, sözü edilen mahallî idareler seçilmiş organları vasıtasıyla idare edilir ve bu sebeple, kendilerine özgü bir görev ve yetki alanına sahiptirler. Mahallî idarelerde bu gerekçeyle özelleştirme ameliyeleri Yasam Organı tarafından çıkarılan bir kanunla Devlet tarafından düzenlenemez.

2. Diğer bir görüşe göre Anayasanın 127 nci maddesi gereğince, mahallî idareler, kendi yetki alanlarında yaşayan halkın müşterek mahallî ihtiyaçlarını karşılamak üzere karar organları kanunda gösterilen seçmenler tarafından oluşturulan tüzel kişilerdir. Anayasanın 123 üncü maddesi, idarenin mahallî idareler dahil, kuruluş ve görevleri ile bir bütün oluşturduğunu söyler. Demek oluyor ki mahallî idarelerin sadece -seçimle gelmeyebilecek olan- yürütme mercileri değil, aynı zamanda seçimle gelen karar organları da birer idarî merci olmaktan gayri bir niteliğe sahip değildirler. Bu temel esas, Anayasamızın Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü ilkesini koyarken onu tekil bir Devlet yapmış olan -değişmez- üçüncü maddesinden doğar. Bu sebeptendir ki mahallî idarelerin müşterek mahallî ihtiyaçları karşılamak üzere hangi

görev ve yetkilere sahip olacakları ve bu suretle hangi kamu hizmetlerini hangi yöntem ve vasıtalarla yürütecekleri tekil Devletin tek yasama organı tarafından kanunla tespit edilir. Demek oluyor ki kamu hizmeti yoluyla karşılanması gerekse bile, mahallî idare çevresinde yaşayan halkın hangi müşterek ihtiyaçlarının mahallî olduğunu, hangilerinin millî nitelik taşıyıp merkezî idare tarafından yerine getirilmesi gerektiğini belirleme yetkisi ülkemizde tek kanun koyucu olan Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir.

Böyle olunca, Devletin mahallî idarelere kamu hizmeti görmeleri için tahsis ettiği kamu kaynaklarının türünü ve hacmini tayin etmek ve bu konudaki kanun kurallarında değişiklik yapmak kanun yoluyla pek âlâ mümkün olup, bu meyanda bunların kurdukları iktisadî teşebbüslerin özelleştirme kapsamına Türkiye Büyük Millet Meclisinin çıkaracağı bir kanunla alınmasına Anayasamız cevaz vermektedir.

a) Bu tezi savunanların bir kısmının kanaatince Anayasa bu cevazı verdiği göre, belediye ve il özel idarelerinin kurdukları iktisadî teşebbüslerin, Devlete bağlı benzeri teşebbüsler özelleştirilecek iken özelleştirme kapsamı dışında tutulması iktisadî açıdan tutarsız bir davranış olacaktır. Zira belediye ve il özel idarelerine ait iktisadî teşebbüsler konsolide kamu açığının meydana gelmesinde hatırı sayılır bir rol oynamaktadır ve bu durum düzeltilmedikçe konsolide kamu açığının düzeltilmesi mümkün olamayacaktır.

b) Bazıları ise, Anayasanın bu konuda sadece bir cevaz verdiğini belediye ve il özel idarelerine ait iktisadî teşebbüslerin özelleştirme kapsamına alınmasını mecburi kılmadığını ve bu konuda Yasama Organının, özelleştirme kapsamına alma yolunda olduğu kadar almama yolunda da bir siyasî tercih yapabileceğini ileri sürmüşlerdir.

Komisyonumuz çoğunluğunun siyasî tercihi, belediye ve il özel idarelerine ait iktisadî teşebbüslerin özelleştirme kapsamı dışında bırakılması yolunda tecelli etmiştir.

IV. Anayasa Komisyonu bu hususları tespit edip, Kanun Tasarısının hükümlerini değiştirerek düzenlemiştir. Bu değişiklikler ve gerekçeleri aşağıda tahlil edilmektedir.

I. — Kanun Tasarısının başlığı sade vatandaşın nüfuz etmekte zorluk çekeceği teknik ifadelerle kaleme alınmıştır. Özellikle düzenledikleri konular hayli karmaşık olan metinlerin amacının halk tarafından açıklıkla anlaşılabilmesi için, hiç değilse başlıklarının sade bir dille yazılması faydalı olur. Komisyonumuz Tasarının başlığını bu gerekçeyle yeniden düzenlemiştir.

II. — Tasarının amacını düzenleyen 1 inci maddesi, Anayasa Mahkemesinin içtihatlarına uygun şekilde yeniden kaleme alınmıştır. Bunun için, önce bu Tasarıyla millî ekonomimizin erişmesi gereken yapının ne olduğuna dair 2 nci maddesinin başlangıç fıkrasında yer alan ifadeler (yani rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisinin güçlendirilmesi, ekonomide verimliliğinin yükseltilmesi ve kamu kesiminin finansman ihtiyacının azaltılması) hedefleri nihai amaçlar olarak 1 inci maddeye aktarılmıştır.

Bununla beraber bu nihai hedeflere varılması için ne çeşit düzenlemeler yapılmasının amaçlandığı da Tasarının 2 nci maddesinde yer alan ve bu Tasarıya göre çıkartılacak kanun hükmünde kararnamelemlerin çerçevelenmesini sağlayan hükümlere paralel olarak kaleme alınmıştır.

III. — Tasarının 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

1. (A/a) Tasarının 2 nci maddesinde kamu iktisadî teşebbüsleri rejimine giren teşebbüslerle ilgili olarak yanlış yorumlara sebebiyet vermemek için bu hüküm yeniden kaleme alınmış ve bu hükme "işletme ve işletme birimleri" ibareleri eklenmiştir.

2. (A/b) Kamu iktisadî teşebbüsleri statüsü dışında kalan benzer kamu teşebbüslerine dair olan hüküm eksik bulunmuş ve bu hükme sermayesinin tamamı kamuya ait olanlarının yanısıra, sermayelerinin yarısından fazlası kamuya ait olan benzer teşebbüslerde bu hükmün kapsamı içerisine sokulmuştur. Ayrıca bu hükmün kapsamına giren kuruluşların ticarî amaç taşıması kaydı vazedilmek suretiyle, T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve İş ve İşçi Bulma Kurumu gibi asfî amacı ticarî değil, sosyal olan kuruluşlar ile Anayasanın değişik 133 üncü maddesi ile Devletçe kurulmuş tek kamu tüzel kişisi niteliğini haiz enformasyon amaçlı Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun bu hükmün kapsamı içinde olmadıkları belirlenmiştir.

3. (A/c) Diğer Devlet iştiraklerindeki kamu paylarında özelleştirme kapsamına alınmasına imkân veren hüküm "Hazineye ait pay" tabir edilen payların da bu kavrama dahil olduğunu belirtir şekilde yeniden kaleme alınmıştır.

4. (A/d) Ayrı bir paragrafta yukarıda açıklanan hükümlerin kapsamına girmeyen diğer kamu tüzel kişilerinin kendi varlıklarının değil, fakat iştiraklerindeki kamu paylarının da özelleştirme kapsamına girmesine cevaz verilmiştir. Mahallî idarelerin iştirakleri bu hükmün dışındadır.

5. (A/e) Bir başka hükümle, genel ve katma bütçeli idaredekiler dahil, kamu kesimine ait kamu hizmetleriyle doğrudan doğruya ilgili bulunmayan, hangi isim altında olursa olsun dinlenme ve oturma tesisleri ve sosyal tesisler dahil varlıkların özelleştirmeye tabi tutulmasına da cevaz verilmiştir. Ancak, mahallî idarelerin aynı nitelikteki varlıkları bu hükmün kapsamı dışında tutulmuştur.

6. (A/son fıkra) Bundan başka, özelleştirmenin hangi yollardan yapılacağı açıkça belirtilmiştir. Bu hükme göre özelleştirme, satış, kiralama, işletme hakkının devri, mülkiyetin gayri aynî haklar tesisi ve işin gereğine uygun diğer akidler yoluyla yapılabilecektir.

7. (A/f) Tasarının 2 nci maddesinde yer alan ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların kullanımındaki Hazine mülkü taşınmaz malların mülkiyetinin bu kuruluşlara devredilmesini ve/veya bu kuruluşlar lehine bu taşınmaz mallar lehinde mülkiyetin gayri aynî haklar tesisine imkân veren hüküm, bazı hallerde özelleştirmenin gerçekleştirilebilmesi için zorunlu görülmüştür.

Gerçekten, bazı şıklarda taliplerin, kuruluşun işletme hakkının kendilerine devredilmesi yöntemini kendileri için yeterli teminat olarak görememeleri kuvvetle muhtemel olup bu şıklarda işletmenin üzerinde bulunduğu arazinin mülkiyetinin veya bu arazi üzerindeki sair aynî hakların da kendilerine devredilmesinde ısrarlı olmaları mümkündür.

Bu hükümden kanun tekniği açısından bazı eksiklikler görülerek, bu gibi arazinin sırf Hazine mülklerinden ibaret olmayabileceği ve Hazine mülkiyetinde olmamakla beraber sadece Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki arazi niteliğinde de olabileceği gözönünde tutulmuş ve bu gerekçeyle metne gereken ek ibareler konulmuştur. Metin bu biçimde kaleme alınırken Anayasanın 168 inci maddesinde yer alan tabii servetler ve kaynaklar hakkındaki ilkeler ile 169 uncu maddesinde yer alan ormanlarla ilgili ilkelerin saklı tutulmasına özen gösterilmiştir.

Bununla beraber, sözkonusu taşınmaz malların mülkiyetinin devri ve/veya bunlar üzerinde mülkiyetin gayri aynî hakların tesisi vesilesiyle, özelleştirme sırasında tâlip olarak ortaya çıkacak özel hukuk kişilerinin bu yoldan spekülâtif kârlar elde etmelerini önlemek amacıyla, özelleştirme yapılırken bu konudaki kıymet takdirinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca

Kamulaştırma Kanunundaki esaslara göre yapılması yükümü getirilmiş ve ancak bu suretle özelleştirme yapılmasının mümkün olmayacağına tespiti halinde özelleştirmenin uygun bir fiyat üzerinden yapılabileceği hükme bağlanmıştır. Tabiiyatıyla, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına kısıtları açıklıkla belirtilmek suretiyle verilen bu yetkinin kullanılması sırasında Özelleştirme İdaresi Başkanlığının yapacağı kıymet takdirleri sadece bu çerçevede geçerli olacaktır. Diğer bir deyimle, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bu çerçevede yapacağı kıymet takdirleri kamulaştırma çerçevesinde geçerli olmayacak ve kamulaştırma konusunda yetkili mercilerin takdirleri saklı tutulmuş olacaktır.

8. (A/g) Bu Tasarı uyarınca bir kuruluşun özelleştirme kapsamına alınmasından ötürü o kuruluşta kamu personelinin özlük ve sosyal haklarının onları mağdur etmeyecek şekilde düzenlenebilmesi için Tasarı ile verilmesi istenilen yetki, Anayasamın ve Anayasa Mahkemesi içtihatlarının gerektirdiği şekilde çerçevesiz olarak yeniden kaleme alınmıştır. Bir kuruluşun özelleştirme kapsamına alınmasından sonradır ki özelleştirilmesi yahut yeniden yapılandırılması söz konusu olacaktır. Yeniden yapılandırma ise, kuruluşun istihdam yapısının değiştirilmesini gerektirebileceği gibi faaliyetinin durdurulmasını veya küçültülmesini de gerektirebilir. Yeniden yapılandırılma sonucundaki özelleştirilmesi veya verimli çalışması mümkün olmayan kuruluşların millî ekonomiye yük olmamalarını sağlamak ise kapatılmalarını veya tasfiye edilmelerini gerektirebilir. Bu sebeple gerek Devlet Memurları Kanununa tabi personelin gerek 27.1.1990 tarihli ve 399 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli personelin nakil suretiyle istihdam edilmesi esası konulmuş ve bu amaçla belirli sınırlar dahilinde ve özetle kazanılmış haklarının saklı tutulması kaydıyla gerekli düzenlemelerin yapılmasına cevaz verilmiştir.

Buraya kadar tahlil edilen yeni düzenlemelerin hangi kanunlarda ve hangi hükümlerinin değiştirilmesi suretiyle yapılacağı açıklıkla belirtilmiştir.

9. (B/a) Kanun Tasarısının Özelleştirme Fonunun kurulması ve kullanılmasıyla ilgili hükmü, Anayasa ve Anayasa Mahkemesinin içtihatlarına göre yönetimin ait olduğu merci ve fonun kullanım alanları açıklıkla belirtilerek ve sınırlanarak yeniden düzenlenmiştir.

10. (B/b) Tasarının Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kurulmasına dair hükümleri bu idarenin hiyerarşik olarak bağlı olduğu merciin açıklıkla zikredilmesi, aynı idarenin kamu tüzel kişiliğine sahip olduğunun belirtilmesi, kuruluşunun Kamu İdaresi Başkanlığının Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dönüştürülmesi suretiyle olacağının vurgulanması hususları metne dahil edilerek düzenlenmiştir. Bu yeni metinde bu düzenlemenin Türk merkezi idaresinin esaslarını vazeden kanunlara ve idare hukukumuzun bu konudaki genel kurallarına uygun olması gerektiği de belirtilmiştir.

11. (B/c) Komisyonumuz Tasarının özelleştirme ile ilgili değişik işlemler konusunda yetki düzenlemesini yeterince belirlemediği düşüncesiyle, Özelleştirme Yüksek Kurulunun tesisiyle ilgili esasları ve yetkilerinin çerçevesini özenle çizmiştir. Yüksek Kurul, Başbakan'ın başkanlığında ve onun uygun göreceği üç bakan ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığından oluşacaktır. Komisyonumuz, aynı düşünce ile bu Yüksek Kurul ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı arasındaki yetki ilişkilerini de belirgin hale getirmiştir. Bu esaslara göre, bir kuruluşun özelleştirme kapsamına alınması yetkisi bu Yüksek Kurula ait olacaktır. Ancak kamu iktisadî teşebbüslerinin ve kamu iktisadî teşebbüsü statüsü dışında kalan sermayesinin tamamı Devlete ve/veya diğer kamu tüzel kişilerine ait olan kuruluşların özelleştirilmesine dair Yüksek Kurulun vereceği kararların yürürlüğe girebilmesi Bakanlar Kurulu kararnamesiyle onaylanmasına bağlı olacaktır.

Özelleştirme kapsamındaki nihai devir işlemlerinin ise, Yüksek Kurul tarafından onaylanması yürürlüğe girebilmeleri için şart olacaktır.

Komisyonumuz, özelleştirilecek bazı kuruluşlarda Devletin imtiyazlı bazı haklara sahip olmasını millî güvenliğin veya millî ekonominin işleyişinde millî yararın korunmasında zorunlu olabileceği görüşünü ve bu maksatla Devletin kuruluşun devredileceği özel hukuk kişinin sermayesi içinde azınlık paylarına sahip olabilmesi fikrini benimsemiştir. Bu hususla ilgili kararlar da Özelleştirme Yüksek Kurulunca verilecektir.

Buraya kadar ki yeni düzenlemenin hangi kanunlara hüküm eklenmesi ve hangi kanunların hangi maddelerinde değişiklik yapılacağı da açıklıkla belirtilmiştir.

12. (C) Kanun Tasarısının özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda bir hizmet akdine dayalı olarak ücret karşılığı çalışırken özelleştirme kapsamına dahil edilmekten ötürü işsiz kalanların mağdur olmamaları için sevk ettiği hüküm, işsiz kalma şıklarının tam bir açıklıkla belirtilmesi amacıyla değiştirilmiştir. Bu vesileyle, kuruluşun kapatılması veya tasfiye edilmesi kararının alınmasının ön şartı olarak özelleştirilmelerinin veya herhalde verimli ve kârlı olarak işletilmelerinin mümkün olamayacağına tespiti gereğini vazedmiştir.

Bundan başka, bu hükümde bu gibi hallerde hizmet akdinin feshinin sadece işveren tarafından yapılabileceği, işçinin de haklı sebeplerle hizmet akdini feshedebileceği düşünülecek bu bağlamda gerekli hüküm metne eklenmiştir.

13. (D) Tasarıyla getirilen idarî sistem, Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dönüştürülmesini gerektirdiğinden, varlığı devam edecek olan Kamu Ortaklığı Fonunun yönetiminin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına devredilmesi öngörülmüştür. Bu suretle bu Fon ve adı geçen Müsteşarlık, yeniden yapılandırılmayla görevlendirilmiş olacaktır.

Komisyonumuz bu bağlamda kaldırılan Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun özelleştirme uygulamalarına ilişkin olanlar dışındaki yetkilerinin Yüksek Planlama Kuruluna devredileceğini açıkça belirtilmesini zorunlu görmüştür.

Buraya kadar ki yeni düzenlemelerin hangi kanunda ve hangi maddelerde yapılacağı açıklıkla gösterilmiştir.

14. (E) Tasarıda, Petrol Kanununun 6 ncı maddesinin değiştirilmesine ilişkin bir hüküm mevcut olup, bu değişikliğin hangi sebeple yapılacağı belirtilmemiştir. Komisyonumuz bu metni getiriliş gayesine uygun olarak değiştirmiş olup, Petrol Kanununun 6 ncı maddesine göre verilecek belgenin sadece kamu kesimine dahil kuruluşlara değil, aynı zamanda özel hukuk tüzel kişilerine de verilebilmesini sağlamak gayesinin güdüldüğü açıklığa kavuşturulmuştur. Bu özel hukuk tüzel kişileri arasında sermayesinde kamu payları bulunanlar da yer alabilecektir.

IV. Komisyonumuz Tasarının 3 üncü maddesinin (a), (b) ve (c) bendlerini bu hükümlerin Tasarının ilkelerini gösterdiği anlayışa uygun olarak yeniden kaleme almıştır. Komisyonumuz, Tasarıyı özelleştirmenin kamu açıklarının millî ekonominin kapsamlı dengeleri üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesine katkıda bulunması gerektiği yolunda bir ilke ekleyerek bu ilkenin “ülke ekonomisine yararlılık, verimlilik ve kârlılık esaslarını” getirme amacını da kapsadığını dikkate alarak bu maddenin (a) bendini yeniden kaleme almıştır.

Komisyonumuz, ilkeler arasına millî güvenliğin gereklerinin gözönünde bulundurulmasını sağlayan bir ilkeyi metne eklemiştir.

Komisyonumuz son olarak özelleştirme akidlerinin uygulanması sırasında Türk mahkemelerinin yetkilerini herhalde saklı tutan bir ilkeyi de metne eklemiştir.

V. Komisyonumuz, Tasarının 4 üncü maddesinde değişiklik yaparak yetki süresinin başlangıcının işbu Yetki Kanununun yayımı tarihi olduğunu belirgin hale sokmuştur.

VI. Komisyonumuz, Tasarının yürürlük ve yürütme ile ilgili 5 ve 6 ncı maddelerini aynen kabul etmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Bu Kanunda Başkan ve Sözcü

Coşkun Kırca

İstanbul

Görüş açıklaması yapmıştır

Üye

Yüksel Yalova

Aydın

Son toplantıda bulunamadı

Üye

Ekrem Ceyhan

Balıkesir

Üye

Ali Oğuz

İstanbul

Tümüne muhalifim

Üye

Sadık Avudukluoğlu

Kırıkkale

Üye

Mehmet Keçeciler

Konya

Muhalefet şerhim eklidir

Üye

C. Sadık Keseroğlu

Sinop

Üye

Lütfü Esengün

Erzurum

Muhalefet şerhi eklidir

Kâtip

Rahmi Özer

Çanakkale

Üye

M. Vehbi Dinçerler

Ankara

Son toplantıda bulunamadı

Üye

Hasan Korkmazcan

Denizli

Muhalefet açıklamam eklidir

Üye

İ. Kaya Erdem

İzmir

Muhalifim

Üye

Münif İslamoğlu

Kastamonu

Görüş açıklaması yapmıştır

Üye

Osman Seyfi

Nevşehir

Üye

Mehmet Gazioğlu

Bursa

Oylamada bulunamadı

MUHALEFET ŞERHİ

Yetki Kanununa ve özelleştirme fikrine taraftar olduğum ve destekliğidim halde, aşağıdaki sebeplerle tasarıya muhalifim.

1. Tasarının 1 nci ve ikinci maddesinde, Mülkiyet Hakkının ve Mülkiyetin gayri aynı hakların kanun hükmünde kararnamele düzenleneceği tasarının amacı ve kapsamı içinde mütalaa edilmiş ve hükme bağlanmıştır. Oysa Anayasamızın 91 inci maddesi "Anayasamızın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez." hükmünü getirmiştir. Anayasamızın ikinci kısmının ikinci bölümünde yer alan 35 nci maddesi ise Mülkiyet Hakkını düzenlemektedir. Anayasamızın 91 inci maddesindeki emredici kurala rağmen, tasarıda "Mülkiyet" hakkını düzenleme kapsamına alınması Anayasamıza açıkça aykırıdır.

2. Anayasamızın 128 inci maddesi Kamu İktisadî Teşebbüslerini de zikrederek "memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenleneceğini hükme bağlamıştır. Bu maddede Anayasamız aslı ve sürekli görevlerden bahsetmiştir. Oysa tasarı ile K.İ.T.'nin kapatılması yetkisi de istenmektedir. Hangi K.İ.T.'lerin kapatılacağı, kapatılma ilkelerinin ne olacağı, kapatılan ve özelleştirilen KİT personelinin özlük haklarının iyileştirilerek mi yoksa, işlem anındaki seviyesinin daha gerisinde kalarak mı düzenleneceği, konusunda yeterli açıklık getirilmemiştir. İstenen yetkinin kapsam ve amaç olarak sınırlarındaki bu belirsizlik, Anayasamızın 49, 51, 52, 60, 91 ve 128 inci maddelerine aykırıdır.

3. Tasarı TBMM'nin basılı gündemini 1 ve 49 uncu maddelerinde yer alan "Hazine Müsteşarlığı" ve "TÖYÖK" Kanun tasarılarında yer alan hükümleri ihtiva etmektedir. Komisyonlardan geçip, T.B.M.M. gündeminde bulunan bazı maddeleri de kabul edilmiş tasarılar beklerken, düzenlenecek kanunun ivediliğinden bahisle yeni bir yetki talebinde isabet görmüyorum. Aynı iktidarın sevk ettiği bir kısmı kabul edilmiş aynı konuları ihtiva eden tasarılar Meclis gündeminde beklerken yeni yetki talebi, konuyu T.B.M.M.'den kaçırmak olarak yorumlanabilir.

4. Yetki Kanunu, özelleştirme, kapatma, idarî yapılanma, hazinenin yetkileri, Petrol Kanunu gibi birbirleriyle değişik kapsamda ele alınması gereken konuları, aynı kapsamın içerisinde alarak yetki sınırlarının muğlak bir hale gelmesine sebep olmuştur. Özelleştirmede hangi, esas ve usullerin uygulanacağı, çalışanlara, yöre halkına, T.C. vatandaşlarına öncelik verilip verilmeyeceği gibi suallerine cevabını bu tasarı metninde bulmak mümkün olamamıştır.

5. Tasarının 2/b) maddesinde özelleştirme işlemleri sonucu sağlanacak gelirlerin özelleştirme fonunda toplanacağını hükme bağlamaktadır. Özelleştirmeden sağlanacak gelirleri bütçe açığını kapatmaya müsait olan bu sistem, özelleştirme anlayışına uygun değildir. Özelleştirmeden sağlanan gelirler yatırıma tahsis edilirse ekonomik hedeflerine uygun olabilir. Bütçe açığını kapatmak için KİT'leri satmak fikrini özelleştirme olarak nitelendirmek mümkün değildir.

6. Bütün bu sebeplerle, konunun, yetki kanunu ve buna dayalı kanun hükmünde kararnamele değil, kanunlarla çözümlenmesinin daha uygun olacağı mütalaa ile tasarının tümüne muhalifim.

14.4.1994

Mehmet Keçeciler
Konya

KARŞI OY AÇIKLAMASI

Tasarıya hangi noktalarda katılmadığımı Anayasa Komisyonunda yaptığım konuşmalar ve verdiğim değişiklik önerileri ile açıklamış bulunuyorum. Görüşmelerin başlangıcında Komisyonumuzun oybirliği ile aldığı karar ve İçtüzük hükümleri gereğince bu konuşmalar tam tutanakla tespit edilmiştir. Karşı oy yazımı eksiksiz sunmuş sayılabilmem için konuşma metinleri ve önerilerin deşifre edilip rapora eklenmesi gerekmektedir.

Özet olarak kabul edilen tasarıya;

1. Anayasanın 10, 35, 87, 91 inci maddelerine aykırı olduğu,
 2. Özelleştirmenin ekonomik dengeleri sağlamak, yapısal değişimleri gerçekleştirmek ve dış rekabete dayanıklı bir sistem kurmak amaçlarına aykırı olarak BİT, YİT, Üretim Kooperatifleri işletmelerini kapsam dışında tuttuğu,
 3. Özelleştirilecek işletmelerin işgal ettiği, hazineye ve diğer kamu tüzelkişilerine ait arazilerin, rayiç bedelle ve cari usullerle satışı yerine "devir" işlemlerine başvurulması sakıncalar doğuracağı,
 4. Özelleştirmeden elde edilecek gelirlerin özelleştirmenin tamamlanması, yeni istihdam alanları kurulması, kapsam içindeki kuruluşların rehabilitasyonuna katkı sağlaması amaçları dışında kullanılmasını engelleyici hükümlere yeterli açıklık getirilmediği,
 5. Hükümet daha önce verilen KHK çıkarma yetkilerini hukuka uygun şekilde kullanma ehliyetini gösteremediği,
- İçin tasarıya ve tasarının komisyonunda kabul edilen şekline muhalifim.

14.4.1994

Hasan Korkmazcan
Denizli

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Komisyonunda görüşmeleri yapılan Yetki Kanunu Tasarısının tümüne, Anayasamızın konuya ilişkin maddeleri ve Anayasa Mahkemesinin "Yetki Kanunu"nu iptal gerekçesine dayalı olarak, sunulan yetki talebinin; amaç, kapsam ve ilkeler bakımından öngörülen unsurları içermemesi nedeniyle muhalif olduğumu, keza talepler denetimi hukuk tekniği açısından yanlış bulunduğumu belirtir; Yetki Kanunu Tasarısına dayanarak getirilebilecek kanun hükmünde karar-namelerin bu nedenle, "yasal meşruiyet" bakımından olmasa bile, "Yasama"nın Anayasal yetkilerinin dışlanarak, salt "Yürütme"nin siyasal iradesine dayalı normlar özelliği taşıyabileceği endişesiyle, muhalefet şerhimi takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

14.4.1994

Dr. Yüksel Yalova
Aydın

MUHALEFET ŞERHİ

TBMM'nin yasama yetkisini hükümete devretme niteliğinde olan Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi ancak önemli, ivedi ve zorunlu hallerde kullanılabilir. Yetki devrinin Anayasada yer almasının temel esprisi budur. Durumun ivedi olarak yetki verilmesini zorunlu kıldığını takdir hakkı ise behemahal TBMM'nindir. Yetki verip takdiri Bakanlar Kuruluna bırakmak yasama yetkisinin devri anlamındadır ve Anayasaya aykırıdır. Komisyonca kabul edilen tasarı ile yetki verilen konuların hiçbirisinde ivedilik ve zorunluluk söz konusu değildir.

Tasarı Anayasanın 91 inci maddesine de aykırıdır. Verilen yetkinin konu, amaç, kapsam ve ilkeler yönünden somutlaşmış, çerçevesi çizilmiş ve alanı tayin edilmiş bir yetki olması gereklidir. Tasarıda ise hükümete çok çeşitli konularda sınırı belli olmayan yetkiler verilmektedir. Amaç, kapsam ve ilkeler başlığı altında düzenlenen maddeler Anayasanın aradığı ilkelere yeterince cevap vermemektedir.

Tasarı Anayasanın 153 üncü maddesine de aykırıdır. 153 üncü maddeye göre Anayasa Mahkemesi kararları Yasama, Yürütme ve Yargı organlarını bağlar. Bu açık hükme rağmen daha önce Anayasa Mahkemesince iptal edilen 3911 sayılı Yetki Kanunu bu tasarı ile yeniden yasalaştırılmak istenmektedir. Tasarının 3911 sayılı Kanunla öзде bir farkı yoktur. İptal edilen yasadaki aykırılıklar bu tasarıda da aynen mevcuttur.

Arz edilen sebeplerden dolayı tasarının kabulüne dair çoğunluk kararına muhalifiz.

13.4.1994

Ali Oğuz
İstanbul

Lilifli Esengün
Erzurum

Aşağıdaki Nedenlerden Dolayı Yetki Yasasına Muhalifim.

A) Özelleştirme kapsamına;

1. İktisadî Devlet Teşekkülleri, bunlara bağlı müessese, işletme ve iştirakleri ile bu kuruluşların misafirhane, dinlenme tesisleri gibi sosyal ünitelerinin;
2. Belediyelere bağlı işletmelerin (B.İ.T.) ve belediyelerin bu işletmelerinin dinlenme tesisi, misafirhane, eğitim gibi sosyal tesislerinin;
3. Özel İdarelerin kurdukları veya iştirak ettikleri işletmelerin ve bunlara ait dinlenme, eğitim ve konaklama tesislerinin;
4. Devlete ait iştirakler ile devletin dinlenme tesisleri ve misafirhane gibi ünitelerinin; alınmasının zorunlu olduğu görüşündeyim.

Hükümetin, Belediye ve Özel İdarelerine ait tesislerini yetki yasası kapsamına dahil etmesi kanaatimce büyük bir eksikliktir.

Bu konuda kurulan alt komisyon Belediye ve Özel İdarelerinde özelleştirme kapsamına alınması konusunda bir teklif, hükümetin itirazı üzerine komisyonca kabul edilmemiştir.

Özelleştirmenin başarısı ancak bütünlüğünün sağlanması ve açık kapılarının bırakılması ile mümkün olacaktır.

Devletin ve K.İ.T.'lerinin işletme ve sosyal tesisleri özelleştirirken, Belediye ve Özel İdarelerin işletmelerinin ve sosyal tesislerinin özelleştirilmemesini hatalı görmekteyim.

B) Tasarının 2/1) maddesinde özelleştirme işlemleri sonucu sağlanacak gelirlerin özelleştirme fonunda toplanacağını hükme bağlamaktadır. Özelleştirmeden sağlanacak gelirleri bütçe açığını kapatmaya müsait olan bu sistem, özelleştirme anlayışına uygun değildir. Özelleştirmeden sağlanan gelirler ileriki yıllarda bütçe harcamalarını azaltacak yatırımlara tahsis edilirse ekonomik hedeflerine uygun olabilir. Bütçe açığını kapatmak için KİT'leri satmak fikrini özelleştirme olarak nitelendirmek mümkün değildir.

Saygılarımla.

14.4.1994

İ. Kaya Erdem
İzmir

GÖRÜŞ AÇIKLAMASI

Sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası bir arada veya ayrı ayrı belediyelere veya il özel idarelerine ait olan kuruluşların varlıkları ve iştiraklerindeki payları ile belediye ve il özel idarelerinin bu kuruluşlardaki ve diğer iştiraklerdeki paylarının özelleştirilmesine Anayasamızın cevaz verdiği yolundaki görüşe katılmaktayım. Ancak bu konuda komisyonun bunların özelleştirilmesi kapsamına alınmaması yönünde yaptığı siyasi tercihe karşı değilim.

Coşkun Kırca
İstanbul

GÖRÜŞ AÇIKLAMASI

Sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası bir arada veya ayrı ayrı belediyelere veya il özel idarelerine ait olan kuruluşların varlıkları ve iştiraklerindeki payları ile belediye ve il özel idarelerinin bu kuruluşlardaki ve diğer iştiraklerdeki paylarının özelleştirilmesine Anayasamızın cevaz verdiği yolundaki görüşe katılmaktayım.

Bu görüşten hareketle bunların işbu kanun tasarıya kapsamına alınması gerektiği düşüncesindeyim.

Dr. Münif İslamoğlu
Kastamonu

MUHALEFET ŞERHİ

1. Yetki Yasa Tasarısı gerekçesinde "esasen belirtilen konulardaki düzenlemenin bir kanunla yapılması gerekmekte ise de, kanun çıkarılması için geçecek süre içinde geç kalılabileceği endişesinden" söz edilmiştir. Hükümet, bu tespiti ile DYP-SHP TBMM gruplarına ve dolaylı olarak Meclis bütününe dayanmaktan çekindiğini ispat etmektedir. Konuyu böylece kabul eden Hükümet "Yetki Alma" yoluyla aslında "TBMM'nin yetkisini devralma" yolunu tercih etmektedir.

2. Anayasamızın istediği konu belirginliği yoktur. Yetki Yasası, "Özelleştirme" konusunda mı yoksa Kamu İktisadî Teşebbüsleri ve eklerini "Kapatma" konusunda mıdır, sorusunun cevabı Tasarıda belirsizdir.

3. Bu Tasarı, özelleştirme konusunda yetki yasası olarak alınsa bile ivediliği iddia edilemez. TÖYÖK Tasarısı Genel Kurulda gündemde aylardır kanunlaşma beklemektedir. Özelleştirme ivedi olsaydı TÖYÖK kanunlaşır denebilir.

4. Hükümet “özerkleştirmeden” vazgeçtiğini açıkça söyleyememektedir. Çünkü Koalisyon Protokolünü inkâr etmiş olacaktır.

5. Belediye İktisadî Teşekküllerini özelleştirme dışında tutarak, genelde ve 2 nci maddede zikredilen amaç ve hedefleri daraltmıştır. Bunun gerisindeki siyasî tema anlaşılmamıştır.

6. “Özelleştirme” değil “Yabancılaştırma” diye kamuoyunda tepki çeken tartışmaya açıklık getirilmemiştir; sınır getirilmemiştir; ilke getirilmemiştir; hatta bu konu gözardı edilmiştir. Yabancı Sermaye Kanunu var olduğuna göre, Tasarı, hiç olmazsa o Kanunun genel hedefleriyle paralel hükümler ve sınırlamalar ihtiva etmeliydi. Bu yönüyle de Anayasaya ayrıca Anayasa Mahkemesinin son iptal kararına da aykırıdır.

7. Özelleştirme bir satış işlemi olduğu halde; a) Alıcı, b) Satış fiyatı, c) Satış usulü, d) Ödeme usulü, e) Doğabilecek ihtilafların çözümü ile ilgili düzenlemeler hakkında ilke ve sınırlamalar Tasarıda yer almamaktadır. Bu tespite göre, Tasarı TBMM'nin yetkisini devretmeye yöneliktir; yani Anayasaya ve son iptal kararına aykırıdır.

8. Tasarıya göre, Kamu İktisadî Teşebbüslerinin veya birimlerinin kapatılmasıyla çalışanlar aleyhine doğacak sonuçların engellenmesi için TBMM, hiç bir ölçü, hedef, irade koyamamaktadır. Böylece emeğin ve çalışanların haklarının gerilemesi Hükümeti teşkil eden siyasî partilerin özel tercihlerine ve insafına bırakılmıştır.

9. Petrol Kanununun 6 ncı maddesinde yapılacak düzenlemeler için hiç bir ilke, sınır, amaç, hedef gösterilmemiştir ve ivediliği de yoktur. Böylece TBMM Hükümete tam anlamıyla yetkisini devretmektedir. Bu işlem Anayasaya aykırıdır.

10. Tasarıyla alınacak yetkilerin ve hedeflediği işlemlerin, Kanun Hükmünde Kararnameyle değil, Kanunla çözülmesi esas ve usul bakımından daha doğru ve hakkaniyete uygundur.

Yukarıdaki nedenlerle Yetki Tasarısına muhalifim.

10.4.1994

M. Vehbi Dinçerler
Ankara

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/675

Karar No. : 42

20.4.1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 5.4.1994 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi gereği Anayasa Komisyonunda görüşüldükten sonra Komisyonumuza havale edilen “7.3.1954 Tarihli ve 6326 Sayılı, 29.2.1984 Tarihli ve 2983 Sayılı, 28.5.1986 Tarihli ve 3291 Sayılı, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı, 9.3.1988 Tarihli ve 3417 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması, Özelleştirmeye Bağlı İşsizlik Ödeneği ile Diğer Hizmetlerin Verilmesine İlişkin Yeni Düzenlemeler Yapılması ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının Özelleştirme İdaresi Başkanlığına Dönüştürülmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı” Komisyonumuzun 19.4.1994 tarihli 48 inci birleşiminde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Bekir Sami Dağ’ın başkanlığında Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, ülke ekonomisinin gelişmesi, sermaye piyasalarının ve serbest rekabet ortamının gelişmesi ile mümkündür. Bunun gerçekleştirilmesindeki en önemli araçlardan biri olan özelleştirme uygulamalarına hız ve verimlilik kazandırılması için, bu uygulamaların dayanağı olan mevzuatta süratle gerekli değişikliklerin yapılması zorunluğu bulunmaktadır. Bu düşünce doğrultusunda hazırlanan tasarı ile, 3911 sayılı Yetki Kanununun Anayasa Mahkemesince iptaline neden olan hususlara da dikkat edilmek suretiyle, özelleştirme uygulamalarının dayanağını teşkil eden mevzuat ile özelleştirme işlemlerini yürüten kuruluşların teşkilat kanunlarında ve görevlerinde yeni düzenlemeler yapılması için Bakanlar Kuruluna Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verilmesi amaçlanmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik güçlüğü değerlendirerek;

Özelleştirmenin biran önce gerçekleştirilmesi hususunda görüş birliği ifade edilmiş ancak bazı üyeler, bu amaç doğrultusunda hükümete verilecek yetki konusunda tereddütleri bulunduğunu, daha önceki uygulamalara bakıldığında, satılan Kamu İktisadî Teşebbüslerinin gerçek değerlerini bulmadığı, bu nedenle, aynı yanlışın yapılmaması için azamî dikkatin gösterilmesi gerektiği, satışların özel kesimde tekelleşmeye imkân vermesinin engellenmesi için hisseler yolu ile geniş halk kesimlerine yapılmasının daha uygun olacağı, satışlarda dikkatli bir değerlendirilmeye gidilerek stratejik öneme haiz olanlarının bu işlemin dışında bırakılması gerektiği, Belediye İktisadî Teşekküllerinin de özelleştirme kapsamına alınmasının yerinde olacağı, özelleştirmenin usul ve esaslarının yasa kapsamına alınması gerektiği, özelleştirme sırasında ortaya çıkan ihtilaflar konusunda tasarıda yer alan “Uluslararası Hakemlik” ibaresinin tasarı metninden çıkarılması ve konunun Türk Hukuk kurallarına göre halledilmesinin daha doğru olacağı gibi hususlar ifade edilmiştir.

Hükümet adına yapılan açıklamalarda ise;

Tasarı ile; özelleştirmenin bir sisteme dayandırıldığı, özelleştirilecek veya satılacak kuruluşların nasıl tespit edileceği, hangi önceliklere göre belirleneceği, hangi usul ve yöntemlerle

satılacağı veya satış dışında hangi yöntemlerle değerlendirileceği, satışlarda değer tespitinin hangi usullerle yapılacağı ve ihale yöntemlerinin ne olacağı gibi hususların Kanun Hükmünde Kararnameler ile düzenleneceği, tasarının ana mantığının özelleştirmeye ilgili mevzuatta değişiklik yaparak, konuya dinamizm kazandırmak olduğu, Türkiyenin içine girdiği darboğazı aşmak için Kamu İktisadî Teşebbüslerinin özelleştirmesinin gerektiği, bunun ise en az 10 senelik bir süreci gerektireceği, bu nedenle hükümetlerin icraat yapabilmeleri ve başarılı olabilmeleri için gerekli alt yapının oluşturulmak istendiği, özel sektörde tekelleşmeyi önlemek açısından düzenlemelere gidileceği, özelleştirilecek veya satılacak kuruluşların önce çalışanlarına satılması hususunun 1980'li yıllarda denendiği ve başarılı olunamadığı, bu nedenle bu uygulamadan Yüksek Planlama Kurulu kararı ile vazgeçildiği, stratejik öneme haiz olan kuruluşların durumunun projenin ön çalışma safhasında dikkate alınacağı, muhtelif kanunlar arasındaki çelişkilerden dolayı yürütülemeyen özelleştirme işlemlerinin önünün açılacağı, özelleştirilen kurumlarda çalışan personelin durumlarının bu kanunla verilen yetki ile yapılacak düzenlemelerle aydınlığa kavuşturulacağı, hazine arazilerinin devri işlemlerinde ortaya çıkan Kanunî tikanıklıkların giderileceği, hukukî alt yapıya işlerlik kazandırılacağı ifade edilmiştir.

Yapılan görüşmeleri takiben, tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenmiş ve Anayasa Komisyonu metni esas alınmak üzere maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Anayasa Komisyonu metninin;

“Amaç” başlıklı 1 inci maddesinin son fıkrasında yer alan “Kanun Hükmünde Kararname” ibaresinin, tasarının 4 üncü maddesi ile birden fazla Kanun Hükmünde Kararnameler çıkarma yetkisi verildiğinden, “Kanun Hükmünde Kararnameler...” şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

“Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinin (A/f) alt bendinde yer alan “mülkiyetinin bu kuruluşlara devrine...” ibaresinin, fıkra metnine açıklık getirilmesi amacıyla “... mülkiyetinin özelleştirme kapsamındaki ilgili kuruluşlara devrine...” şeklinde değiştirilmesi, (E) bendinin, 6326 sayılı Petrol Kanununda tanınan kur garantisinin, özelleştirilecek tesislerde uygulanmamasını teminen, anılan Kanununun 116 ncı maddesini de kapsama alacak şekilde yeniden düzenlenmesi suretiyle,

“İlkeler” başlıklı 3, “Yetki Süresi” başlıklı 4 üncü maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 5 ve 6 ncı maddeleri ise aynen,

kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Ilyas Aktas
Samsun
Sözcü
Yılmaz Ovalı
Bursa
Üye
Gaffar Yakın
Afyon

Başkanvekili
Mehmet Dönen
Hatay
Üye
Veli Andaç Durak
Adana
Üye
Bilâl Güngör
Ankara

Üye
M. Nedim Budak
Ankara
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Melih Pabuççuoğlu
Balıkesir
Üye
Edip Safder Gaydalı
Bitlis
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
A. Adnan Türkoğlu
Çorum
Üye
Mehmet Gözlükaya
Denizli
Üye
İsmail Köse
Erzurum
Üye
Güneş Tüner
İstanbul
Üye
Yahya Uslu
Manisa
Üye
Abdullah Gül
Kayseri
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Mustafa Yılmaz
Malatya
(Yetki Yasa Tasarısının tümüne karşıyım)
Üye
Nevşat Özer
Muğla
(Muhalefet şerhim eklidir)

Üye
Süleyman Hatinoğlu
Artvin
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Bahattin Şeker
Bilecik
Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Nevfel Şahin
Çanakkale
Muharrem Şemsek
Çorum
Üye
İbrahim Yaşar Dedelek
Eskişehir
Üye
Z. Selçuk Maruflu
İstanbul
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Mehmet Alp
Kars
Üye
Osman Develioğlu
Kayseri
Üye
Alaettin Kurt
Kocaeli
Üye
Mustafa Ünal
Konya
(Muhalefet şerhim eklidir)
Üye
Münir Doğan Ölmeztoprak
Malatya
Üye
Doğan Baran
Niğde

Üye
Hasan Peker
Tekirdağ

Üye
Koray Aydın
Trabzon

Üye
Vahdet Sinan Yerlikaya
Tunceli

MUHALEFET ŞERHİ

Özelleştirme uygulamalarının düzenlenmesi ile özelleştirme sonucunda doğabilecek istihdamla ilgili sorunların çözümlenmesine ilişkin Kanun Hükümünde Kararnameler çıkarılması amacıyla yetki verilmesine dair Kanun Tasarısına ilişkin karşı görüşlere sahibiz.

Özelleştirme; Devletin Millî Ekonomi içindeki rolünün azaltulması ve sonuçta Devletin bizzat uygulayıcı değil, düzenleyici fonksiyona geçmesi, bunu yaparken de kuruluşların salt satışını yapmak değil, sermayenin tabana yaygınlaştırılmasının sağlanması demektir. Özelleştirme sadece bir ekonomik boyutlu yaklaşım değil, sosyal muhtevası da olan bir sistemdir.

Bu nedenle, Hükümetin, özelleştirme yaparak, finansman zorluğuna giren ekonomiye mali kaynak bulmak biçimindeki yaklaşımına katılmıyorum.

Özelleştirme, sermaye piyasası organizasyonu ile rekabet ve işsizlik yasaları ile sosyal güvence yaklaşımı ile entegre bir sistemdir. Oysa, bu yetki yasası ile alel acele bazı konulara yer verilmekte ve asıl amaçtan uzaklaşmaktadır.

Özelleştirme, aslında gerçekleştirilmesi gerekli olan, ancak bugün Türkiye'de herkesin kendi anlayışına göre yorumlayıp, konuştuğu, fakat işin derinliğine inilmediği bir konseptir.

Bu eksik yaklaşımı bu yetki yasasında da görüyoruz.

TBMM'nin gündeminde bulunan TÖYÖK-Özerkleştirme Kurumunun bu yasa ile kabili telif olmadığı görüldüğünden, bu yasa Hükümetçe geri çekilmelidir. Ayrıca, yasada öngörülen çalışanların istihdam sorunları, istihdam kurumunun kurulması, sermayenin tabana yaygınlaştırılması gibi yaklaşımlar açık değildir.

Belirtilmesi gereken diğer bir hususta, Anavatan Partisinin 1983'ten itibaren Türkiye'nin gündemine soktuğu, özelleştirme, serbest piyasa ekonomisi, ferdî teşebbüs, yatırım ve ihracat seferberliği gibi akılcı yaklaşımlara engel olan, Çitosan ve Usaş gibi ilk özelleştirme faaliyetlerine karşı çıkan zihniyetin, şimdi ANAP'ın özelleştirme felsefesine sarılması, düşündürüçüdür, ibret vericidir.

Özelleştirme mutlaka yapılmalıdır. Hemde süratle yapılmalıdır. Bu öylesine, zor ve grift bir görevdirki, arkasında, bu işe inanmış bilgili, vukufllu, cesaretli bir siyasî yönetime ve Hükümete ihtiyaç vardır.

Bu kararlılığı ve inancı ve bilimsel yaklaşımı bu Hükümette göremiyoruz.

Bu nedenle, bu yasaya muhalif olduğumuzu saygı ile arz ederiz.

19.4.1994

E. Safder Gaydalı
Bitlis
Süleyman Hatinoğlu
Artvin

Selçuk Maruflu
İstanbul
Nevşat Özer
Muğla

Mehmet Budak
Ankara

MUHALEFET ŞERHİ

İlke olarak özelleştirmeye karşı değiliz. Özelleştirmenin ekonominin rasyonel çalışabilmesi için gerekli olduğuna inanıyoruz. Fakat, Türkiye gibi birçok sahada alt yapısını tamamlayamamış bir ülkenin, stratejik bazı sektör ve alanlarda özelleştirme öne çıkartılmamalıdır. Ayrıca Türkiyenin sosyal gerçekleri, işsizlik miktarı göz önüne alındığında, yeterli tedbirlerin alınmadığı görülmektedir.

Üç senedir ülkenin yönetimini elinde tutan hükümetin izlediği tutum, çelişkili iktisat politikaları da, Hükümetin böyle önemli bir yapısal değişikliğe yol açacak programı ülke menfaatlarına uygun bir şekilde gerçekleştireceğine de güven duymamaktayız.

Mustafa Ünal
Konya

Zeki Ergezen
Bitlis

Abdullah Gül
Kayseri

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

7.3.1954 Tarihli ve 6326 Sayılı, 29.2.1984 Tarihli ve 2983 Sayılı, 28.5.1986 Tarihli ve 3291 Sayılı, 16.4.1986 Tarihli ve 3274 Sayılı, 9.3.1988 Tarihli ve 3417 Sayılı Kanunlarda Değişiklik Yapılması, Özelleştirmeye Bağlı İşsizlik Ödeneği İle Diğer Hizmetlerin Verilmesine İlişkin Yeni Düzenlemeler Yapılması ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na Dönüştürülmesi Hakkında Yetki Kanunu Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — Kanunun amacı, kamu iktisadî teşebbüslerinin, Devlet iştiraklerindeki kamu paylarının, sermayelerinin tamamı Devlete ait kuruluşlardaki kamu payları ile bunların iştiraklerindeki kamu payları ile varlıklarının, genel ve katma bütçeli idarelerin görev ve hizmetleriyle doğrudan ilgisi bulunmayan varlıklarının, Hazineye ait kamu paylarının özelleştirilmesi ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na dönüştürülmesi, bu Başkanlığın kuruluş, görev ve yetkileri ile Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'nın görev ve yetkilerine ilişkin konularda, özelleştirme uygulamalarına ilişkin olarak mülkiyeti Hazineye ait olan ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların kullanımında bulunan taşınmazların bu kuruluşlara devri ve/veya mülkiyetin gayri ayni hakların tesis edilmesi hususunda, özelleştirilen kuruluşlarda çalışan personelin idarî, malî ve sosyal hakları ile bu kuruluşlarda iş Kanunlarına tabi olarak çalışanlardan özelleştirme sonucu işsiz kalabilecek olanlara malî ve sosyal hakların sağlanmasında, 6326 sayılı Petrol Kanunu'nun 6 ncı maddesinde belirtilen konularda, aşağıda belirtilen çerçevede dahilinde düzenlemelerde bulunmak için Bakanlar Kurulu'na kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermektir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararname, özelleştirme konusuyla ilgili olarak, rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisinin güçlendirilmesi, ekonomide verimliliğin yükseltilmesi, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve kamu sektörü finansman ihtiyacının azaltılması amacıyla;

A) a) Kamu iktisadî teşebbüsleri ile bunlara ait müessese, işletme, işletme birimleri ve varlıklarının, bağlı ortaklık ve iştiraklerindeki kamu paylarının, kamu iktisadî teşebbüsleri rejimi dışında kalan ve sermayelerinin tamamı Devlete ait kuruluşlardaki kamu payları ve bunların varlıkları ile iştiraklerindeki kamu paylarının, Devlet iştiraklerindeki kamu paylarının, genel ve katma bütçeli idarelerin görev ve hizmetleriyle doğrudan ilgili bulunmayan varlıkları ile Hazineye ait kamu paylarının özelleştirilmesi, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların kullanımında bulunan Hazine taşınmazlarının mülkiyetinin bu kuruluşlara devrine ve/veya bunların lehine mülkiyetin gayri ayni hakların tesisine, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan personelin idarî, malî ve sosyal haklarına; atanma ve yer değiştirmelerine, kurumlar arası nakillerine ilişkin usul ve esaslarla sınırlı olmak üzere 28.5.1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanunun 13, 14, 15 ve 16 ncı maddelerinde,

b) Özelleştirme işlemleri sonucu sağlanacak gelirlerin toplanacağı Özelleştirme Fonu'nun kurulmasına, bu Fon'un yönetimi, kullanımı ve denetimiyle Kamu Ortaklığı Fonu'nun kullanımına, özelleştirme karar mekanizmalarının kuruluş, görev ve yetkilerine ilişkin olarak 29.2.1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 4, 5, 6 ve 15 inci maddelerinde;

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

B) Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'nın Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na dönüştürülmesine, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın hukukî yapısına, hangi ana hizmet birimlerinden oluşacağına, birimler arasındaki hiyerarşik ilişkilere, görev, yetki, teşkilat ve kadrolarına, kaldırılan Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı'na ait her türlü menkul, gayrimenkul, taşıt, araç gereç, malzeme, döşeme ve demirbaşların ve personelinin Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devrine, personelinin malî haklarına ve bütçesine ilişkin olarak 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin eki cetvellerle 29.2.1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 7, 8 ve 9 uncu maddelerinde;

C) Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda bir hizmet aktine dayalı olarak ücret karşılığı çalışırken, bu kuruluşların özelleştirilmesi, küçültülmesi, tasfiyesi veya kapatılması sonucu iş akitleri işveren tarafından İş Yasaları gereğince tazminata hak kazanacak şekilde sona erdirilmeleri nedeniyle işsiz kalanlara işsizlik ödeneğinin yeni iş bulma ve meslek geliştirme, edindirme ve eğitimi ile ilgili hizmetlerin verilmesi, bu amaçla açılacak hesaba özelleştirme gelirlerinden kaynak aktarılması, bu hesabın kullanılması ve değerlendirilmesi ile ilgili diğer hususlarda,

D) Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair 9.3.1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunla Kamu Ortaklığı İdaresi'ne verilen görevler ile 2983 sayılı Kanunla düzenlenen Kamu Ortaklığı Fonu'nun yönetiminin Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'na devredilmesi, 29.2.1984 tarihli ve 2983 sayılı, 28.5.1986 tarihli ve 3291 sayılı, 9.3.1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunlarla Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'na verilen görevlerle ilgili olarak 16.4.1986 tarihli ve 3274 sayılı Kanunun Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı'nın görevlerine ilişkin hükümlerinde,

E) Özelleştirme uygulamalarına hız ve verimlilik kazandırılabilmesi, amacıyla 6326 sayılı Petrol Kanununun 6 ncı maddesinde;

Yapılacak yeni düzenlemeleri kapsar.

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu, 2 nci maddede belirtilen hususların düzenlenmesinde, kamu açıklarının ekonomi üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesinin ivedi ve zorunlu bulunması nedeniyle, bu Kanunla verilen yetkiyi kullanırken;

a) Özelleştirmenin ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkısını, ülke ekonomisine yararlılık, verimlilik ve kârlılık esaslarını;

b) Rekabetin korunması ve sağlanmasını;

c) Özelleştirme uygulamasının yol açacağı istihdama yönelik sorunların, oluşturulacak sosyal güvenlik ve koruma sistemi içinde çözümlenmesini; gözönünde bulundurur.

Yetki Süresi

MADDE 4. — Bu Kanunla Bakanlar Kurulu'na verilen yetki üç ay süre ile geçerlidir. Bu süre içinde Bakanlar Kurulu birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller
Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

M. Karayalçın

Devlet Bakanı

Y. Aktuna

Devlet Bakanı

İ. Téz

Devlet Bakanı

T. Akyol

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

A. A. Doğan

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

Ş. Erdem

Millî Savunma Bakanı

M. Gölhan

Dışişleri Bakanı

H. Çetin

Millî Eğitim Bakanı

N. Ayaz

Sağlık Bakanı

M. K. Dinç

Tarım ve Köyişleri Bakanı

R. Şahin

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı

D. F. Sağlar

Orman Bakanı

H. Ekinci

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

A. Ş. Ereğ

Devlet Bakanı

B. S. Dağ

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

A. Ataç

Devlet Bakanı

N. Tekinel

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

N. Mentese

Maliye Bakanı

İ. Attıla

Bayındırlık ve İskân Bakanı

O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

M. Kösteben

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

V. Atasoy

Turizm Bakanı

A. Ateş

Çevre Bakanı

R. Akçalı

(S. Sayısı : 644)

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesi ile Özelleştirme Sonucunda Doğabilecek İstihdamla İlgili Sorunların Çözümlemesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnameler Çıkarılması Amacıyla Yetki Verilmesine Dair Kanun Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — İşbu Kanunun amacı,

Kamu İktisadî Teşebbüslerinin, bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait kuruluşlardaki payların, bunların iştiraklerindeki payları ile varlıklarının ve Devlet iştiraklerinin,

Genel ve katma bütçeli idarelerin, kamu iktisadî teşebbüslerinin, özelleştirme kapsamına alınması mümkün olan sair kurum, kuruluş ve teşebbüsler ile diğer kamu tüzelkişilerinin, gördükleri kamu hizmetleriyle doğrudan doğruya ilgili olmayan varlıklarının ve hazineye ait kamu paylarının

Özelleştirilmesine;

Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun kaldırılarak Özelleştirme Yüksek Kurulunun kurulmasına ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dönüştürülmesine, bunların kuruluş, görev, yetki ve denetleme usullerinin belirlenmesine, Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun özelleştirme dışındaki görev ve yetkilerinin Yüksek Planlama Kuruluna devredilmesine, Özelleştirme Fonunun kurulması ile bu Fonun yönetim ve kullanım alanlarına, Kamu Ortaklığı Fonunun yönetim ve kullanım alanlarına, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmaları hususunda Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının görev ve yetkileri ile ilgili olarak bu bağlamlarda gerekli düzenlemelerin yapılmasına;

Özelleştirme uygulamalarına ilişkin olarak -Anayasanın 168 ve 169 uncu maddeleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla- Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya Hazinesinin mülkiyetinde olup özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların kullanımında bulunan taşınmaz malların mülkiyetinin bu kuruluşlara devri ve/veya bunlar üzerinde bu kuruluşlar lehine mülkiyetin gayri aynî haklar tesisine;

Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan kamu personelinin özlük ve sosyal haklarının düzenlenmesine ve kurumlararası nakillerine ve aynı kuruluşlarda hizmet akdiyle çalışanlardan özelleştirme veya yeniden yapılandırma sonucunda işsiz kalanlara malî ve sosyal haklar sağlanmasına; ve

Özelleştirme uygulamalarını kolaylaştırabilmek için Petrol Kanununda değişiklik yapılmasına

ilişkin olarak,

aşağıdaki maddelerle çizilen çerçeve dahilinde, rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisinin güçlendirilmesi, ekonominin verimliliğinin yükseltilmesi, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve kamu kesiminin finansman ihtiyacının azaltılması için düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermektedir.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kapsam

MADDE 2. — İşbu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararname,

A. a) Kamu iktisadî teşebbüsleri ile bunlara ait müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının;

b) Kamu iktisadî teşebbüsleri statüsü dışında kalmakla beraber sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait olan ticarî amaçlı kuruluşlardaki kamu payları ile bunların varlıkları ve iştiraklerindeki kamu paylarının;

c) Diğer Devlet iştiraklerindeki kamu payları ile Hazineye ait payların;

d) İşbu maddenin (A) bendinin (a), (b) ve (c) alt-bentleri kapsamına girmeyen -mahallî idareler hariç- diğer kamu tüzelkişilerinin iştiraklerindeki kamu paylarının;

e) Genel ve Katma Bütçeli İdareler ile yukarıdaki alt-bentlerde belirtilen kurum, kuruluş, teşebbüsler ile -mahallî idareler hariç- diğer bütün kamu tüzelkişilerinin gördükleri kamu hizmetleri ile doğrudan doğruya ilgili olmayan -hangi isim altında olursa olsun dinlenme, oturma ve sosyal tesisleri dahil- varlıklarının

herhangi bir şekilde

satılması, kiralanması, işletme hakkının devredilmesi, mülkiyetin gayri aynî hakların tesis edilmesi ve işin gereğine uygun sair aktitler yoluyla devredilmesi suretiyle özelleştirilmesine;

f) Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar tarafından kullanılan -Anayasanın 168 ve 169 uncu maddeleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla- Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki veya Hazinesin mülkiyetindeki taşınmaz malların mülkiyetinin bu kuruluşlara devrine ve/veya bu mallar üzerindeki aynı kuruluşlar lehine mülkiyetin gayri aynî haklar tesisine; ve bu taşınmaz malların mülkiyetinin devrinde ve/veya bunlar üzerinde mülkiyetin gayri aynî hakların tesisinde, sırf özelleştirme uygulaması vesilesiyle genel değerlendirme unsurlarının tespiti sırasında dikkate alınmak kaydıyla, 4 Kasım 1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunundaki kıymet takdiri esasları göz önünde tutularak Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca belirlenecek bedele göre özelleştirme yapılmasına; bunun mümkün olamayacağına tespiti halinde özelleştirmenin uygun bir fiyat üzerinden yapılabilmesine;

g) Özelleştirme kapsamına alınan, özelleştirilen, faaliyeti durdurulan, küçültülen, kapatılan veya tasfiye edilen yahut yeniden yapılandırmadan ötürü istihdam yapısı değişen kuruluşlarda çalışan 14 Temmuz 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelin ve 22 Ocak 1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil suretiyle istihdamlarına ve bu amaçla kullanılmak üzere gerekli kadroların ihdasına, özlük ve sosyal haklarının ilgilendirileceği personel rejimine ilişkin usul ve esaslarla sınırlı kalması ve kazanılmış haklarının saklı tutulması kaydıyla gerekli düzenlemelerin yapılmasına

ilişkin olarak,

28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanuna yeni hükümler eklenmesine ve bu Kanunun 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri ile 8 Haziran 1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümlerinde, 13 Aralık 1983 tarihli ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde değişiklik yapılmasına;

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

B. a) Özelleştirme işlemlerinden sağlanacak gelirlerin ve intikal edebilecek sair meblağların toplanacağı Özelleştirme Fonunun aşağıda (b) alt-bendinde sözü geçen Özelleştirme İdaresi Başkanlığının yönetiminde olmak üzere kurulmasına, bu Fonun gelirlerinin yüzde birini aşmamak üzere Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenecek bir miktarının Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bütçesinden yapılacak harcamalarda kullanılmasına ve adı geçen Fona kuruluşunu müteakip Kamu Ortaklığı Fonundan özelleştirmeden elde edilen meblağlar ve temettü gelirleri ile sınırlı kalmak üzere aktarma yapılmasına ve bu Fonun işbu maddenin (C) bendinde gösterilen amaç yönünde yapılacak harcamalarda, -her türlü menkul kıymet alımları da dahil olmak üzere- özelleştirme işlemlerinin gerektirebileceği her türlü harcamalarda ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmalarına ilişkin her türlü harcamalarda kullanılmasına;

b) Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının, Başbakana bağlı kamu tüzelkişiliğine sahip Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dönüştürülmesine, merkezî idare esaslarına göre hangi ana hizmet birimlerinden oluşacağına, Başkanlığa bağlı birimler arasındaki hiyerarşik ilişkilere, Başkanlığın görevleri, yetkileri, teşkilatı ve kadrolarına, Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına ait personelin, taşıt, menkul, gayrimenkul, araç, gereç, malzeme, döşeme ve demirbaşların Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilmesine ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı personelinin 10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanununun 31 inci maddesinde belirtilen tazminat dahil, özlük ve sosyal haklarının Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının personelinin tabi olduğu esaslar çerçevesinde düzenlenmesine ilişkin hususlara;

c) Başbakanın başkanlığında Başbakanın uygun göreceği üç Bakan ile Özelleştirme İdaresi Başkanının üye olarak yer alacakları Özelleştirme Yüksek Kurulunun kurulmasına; özelleştirme kapsamına alma yetkisinin Özelleştirme Yüksek Kuruluna verilmesine; ancak, kamu iktisadî teşebbüsleri ile kamu iktisadî teşebbüsü statüsü dışında kalıp sermayesinin tamamı Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait olan ticarî kuruluşlar için bu Kurulun vereceği kararın Bakanlar Kurulu kararnamesiyle onaylanarak yürürlüğe girmesine; işbu maddenin (A) bendine göre yapılacak özelleştirme kapsamındaki nihai devir işlemlerinin adı geçen Yüksek Kurul tarafından onaylanmakla yürürlüğe girmesine ve özelleştirilecek kuruluşların devredileceği özel hukuk kişilerinin sermayesi içinde muhafaza edilmesinde millî güvenliğin veya millî ekonominin işleyişinde millî yararın korunması için gerekliyse zorunlu olacak Devlete ait azınlık paylarının miktarının ve bu payların devrin yapılacağı özel hukuk tüzelkişisinin yönetim kurulunda temsil edilmesi ile bu paylara dayanarak Devletin sahip olması gerekli imtiyazlı hakların Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenmesine

ilişkin olarak,

13 Aralık 1983 tarihli ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli cetveller ile 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanuna yeni hükümler eklenmesine ve aynı kanununun 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 15 inci maddelerinde ve 28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde;

C) Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda bir hizmet akdine dayalı olarak ücret karşılığı çalışırken bu kuruluşların özelleştirilmesi, özelleştirilmelerini sağlamak üzere verimli ve kârlı olarak çalıştırılabilmeleri için küçültülmesi veya faaliyetlerinin süreli veya süresiz

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

olarak kısmen veya tamamen durdurulması; veyahut özelleştirilmeleri veya herhalde verimli ve kârlı olarak işletilmeleri mümkün olamayacaksa kapatılması veya tasfiye edilmesi veya yeniden yapılandırılması sonucunda hizmet akitlerinin tabi oldukları kanunlarda belirtilen haklı sebeplerle işçi veya işveren tarafından feshedilmesiyle işsiz kalanlara kanunlardan ve toplu iş sözleşmelerinden doğan tazminatları dışında iş kaybı tazminatı ödenmesi, yeni iş bulma, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirilmesiyle ilgili hizmetlerin verilebilmesine ve söz konusu iş kaybı tazminatı miktarının tespiti ve ödeme esas ve usullerinin belirlenmesi ile işbu (C) bendinin uygulanmasını sağlamak üzere Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenecek bir kamu bankasında İş ve İşçi Bulma Kurumu adına açılacak bir hesaba Özelleştirme Fonundan kaynak aktarılmasına ve bu hesabın adı geçen Kurum tarafından kullanılmasına ve değerlendirilmesine ilişkin diğer hususlarda;

D) Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine dair 9 Mart 1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunla Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına verilen görevlerin ve 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunla kurulan Kamu Ortaklığı Fonunun yönetiminin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına devredilmesine, bu Fonun kullanım alanlarına ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmalarına ilişkin işlemlerin bu Müsteşarlığa yapılması hususlarında 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı, 28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı ve 9 Mart 1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunlar ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının kuruluş, görev ve yetkilerini düzenleyen 16 Nisan 1986 tarihli ve 3274 sayılı Kanunun 2 nci ve 9 uncu maddelerinde ve Kamu ortaklığı Yüksek Kurulunun özelleştirme uygulamalarına ilişkin hususlar dışındaki yetkilerinin Yüksek Planlama Kuruluna devredilmesine ilişkin olarak 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde ve 10 Ağustos 1993 tarihli ve 511 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde; ve

E) Özelleştirme uygulamalarına hız ve verimlilik kazandırılabilmesi ve sermayelerinde kamu payları bulunanlar dahil olmak üzere özel hukuk tüzelkişilerine belge verilebilmesini sağlamak için 7 Mart 1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanununun 6 ncı maddesinde;

F) İşbu Kanunla kurulması öngörülen Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile Özelleştirme Fonunun Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabi olmasına ilişkin olarak 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde

yapılacak değişiklikleri

ve düzenlemeleri kapsar.

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu, 2 nci maddede belirlenen hususların ivedi ve zorunlu olması sebebiyle, bu hususların kanun hükmünde kararnamele düzenlenebilmesi için işbu Kanunda verilen yetkiyi kullanırken,

a) Özelleştirmenin toplumun iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunması;

b) Rekabetin tesisine ve korunmasına; ve

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Özelleştirme uygulamalarının yol açabileceği istihdama yönelik sorunların, oluşturulacak sosyal güvenlik sistemi içinde çözümlenmesine

çalışılması;

d) Kamu açıklarının millî ekonominin kapsamlı dengeleri üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesine katkıda bulunulması;

e) Millî güvenliğin gereklerinin göz önünde bulundurulması; ve

f) Özelleştirme akitlerinin uygulanması sırasında çıkabilecek hukukî anlaşmazlıkların yürürlükteki kanunlar hükümlerine göre Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerince yahut -uluslararası hakemlik dahil- tahkim yollarına başvurularak çözülmesi;
ilkelerine dayanmakla yükümlüdür.

Yetki Süresi

MADDE 4. — Bu Kanunla Bakanlar Kuruluna verilen yetki, işbu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay süreyle geçerlidir. Bu süre içinde birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarılabilir.

Yürürlük

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesi ile Özelleştirme Sonucunda Doğabilecek İstihdamla İlgili Sorunların Çözümlemesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnameler Çıkarılması Amacıyla Yetki Verilmesine Dair Kanun Tasarısı

Amaç

MADDE 1. — İşbu Kanunun amacı,

Kamu İktisadî Teşebbüslerinin, bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait kuruluşlardaki payların, bunların iştiraklerindeki payları ile varlıklarının ve Devlet iştiraklerinin,

Genel ve katma bütçeli idarelerin, kamu iktisadî teşebbüslerinin, özelleştirme kapsamına alınması mümkün olan sair kurum, kuruluş ve teşebbüsler ile diğer kamu tüzelkişilerinin, gördükleri kamu hizmetleriyle doğrudan doğruya ilgili olmayan varlıklarının ve hazineye ait kamu paylarının

Özelleştirilmesine;

Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun kaldırılarak Özelleştirme Yüksek Kurulunun kurulmasına ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dönüştürülmesine, bunların kuruluş, görev, yetki ve denetleme usullerinin belirlenmesine, Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun özelleştirme dışındaki görev ve yetkilerinin Yüksek Planlama Kuruluna devredilmesine, Özelleştirme Fonunun kurulması ile bu Fonun yönetim ve kullanım alanlarına, Kamu Ortaklığı Fonunun yönetim ve kullanım alanlarına, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmaları hususunda Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının görev ve yetkileri ile ilgili olarak bu bağlamlarda gerekli düzenlemelerin yapılmasına;

Özelleştirme uygulamalarına ilişkin olarak Anayasanın 168 ve 169 uncu maddeleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla- Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan veya Hazinesin mülkiyetinde olup özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların kullanımında bulunan taşınmaz malların mülkiyetinin bu kuruluşlara devri ve/veya bunlar üzerinde bu kuruluşlar lehine mülkiyetin gayri aynî haklar tesisine;

Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan kamu personelinin özlük ve sosyal haklarının düzenlenmesine ve kurumlararası nakillerine ve aynı kuruluşlarda hizmet akdiyle çalışanlardan özelleştirme veya yeniden yapılandırma sonucunda işsiz kalanlara malî ve sosyal haklar sağlanmasına; ve

Özelleştirme uygulamalarını kolaylaştırabilmek için Petrol Kanununda değişiklik yapılmasına

ilişkin olarak,

aşağıdaki maddelerle çizilen çerçeve dahilinde, rekabete dayalı serbest piyasa ekonomisinin güçlendirilmesi, ekonominin verimliliğinin yükseltilmesi, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve kamu kesiminin finansman ihtiyacının azaltılması için düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermektedir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kapsam

MADDE 2. — İşbu Kanuna göre çıkarılacak kanun hükmünde kararname,

- A. a) Kamu İktisadî Teşebbüsleri ile bunlara ait müessese, bağlı ortaklık, işletme, işletme birimleri ile varlıklarının ve iştiraklerindeki kamu paylarının;
- b) Kamu İktisadî Teşebbüsleri statüsü dışında kalmakla beraber sermayesinin tamamı veya yarısından fazlası Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait olan ticarî amaçlı kuruluşlardaki kamu payları ile bunların varlıkları ve iştiraklerindeki kamu paylarının;
- c) Diğer Devlet iştiraklerindeki kamu payları ile Hazineye ait payların;
- d) İşbu maddenin (A) bendinin (a), (b) ve (c) alt-bentleri kapsamına girmeyen -mahallî idareler hariç- diğer kamu tüzelkişilerinin iştiraklerindeki kamu paylarının;
- e) Genel ve Katma Bütçeli İdareler ile yukarıdaki alt-bentlerde belirtilen kurum, kuruluş, teşebbüsler ile -mahallî idareler hariç- diğer bütün kamu tüzelkişilerinin gördükleri kamu hizmetleri ile doğrudan doğruya ilgili olmayan -hangi isim altında olursa olsun dinlenme, oturma ve sosyal tesisleri dahil- varlıklarının

herhangi bir şekilde

satılması, kiralanması, işletme hakkının devredilmesi, mülkiyetin gayri aynı hakların tesis edilmesi ve işin gereğine uygun sair akitler yoluyla devredilmesi suretiyle özelleştirilmesine;

f) Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar tarafından kullanılan -Anayasanın 168 ve 169 uncu maddeleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla- Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki veya Hazinesinin mülkiyetindeki taşınmaz malların mülkiyetinin özelleştirme kapsamındaki ilgili kuruluşlara devrine ve/veya bu mallar üzerinde aynı kuruluşlar lehine mülkiyetin gayri aynı haklar tesisine; ve bu taşınmaz malların mülkiyetinin devrinde ve/veya bunlar üzerinde mülkiyetin gayri aynı hakların tesisinde, sırf özelleştirme uygulaması vesilesiyle genel değerlendirme unsurlarının tespiti sırasında dikkate alınmak kaydıyla, 4 Kasım 1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunundaki kıymet takdiri esasları göz önünde tutularak Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca belirlenecek bedele göre özelleştirme yapılmasına; bunun mümkün olmayacağına tespiti halinde özelleştirmenin uygun bir fiyat üzerinden yapılabilmesine;

g) Özelleştirme kapsamına alınan, özelleştirilen, faaliyeti durdurulan, küçültülen, kapatılan veya tasfiye edilen yahut yeniden yapılandırılmadan ötürü istihdam yapısı değişen kuruluşlarda çalışan 14 Temmuz 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelin ve 22 Ocak 1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil suretiyle istihdamlarına ve bu amaçla kullanılmak üzere gerekli kadroların ihdasına, özlük ve sosyal haklarının ilgilendirileceği personel rejimine ilişkin usul ve esaslarla sınırlı kalması ve kazanılmış haklarının saklı tutulması kaydıyla gerekli düzenlemelerin yapılmasına

ilişkin olarak,

28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanuna yeni hükümler eklenmesine ve bu Kanunun 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri ile 8 Haziran 1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanun hükümlerinde, 13 Aralık 1983 tarihli ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli cetvellerde değişiklik yapılmasına;

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

B. a) Özelleştirme işlemlerinden sağlanacak gelirlerin ve intikal edebilecek sair meblağların toplanacağı Özelleştirme Fonunun aşağıda (b) alt-bendinde sözü geçen Özelleştirme İdaresi Başkanlığının yönetiminde olmak üzere kurulmasına, bu Fonun gelirlerinin yüzde birini aşmamak üzere Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenecek bir miktarının Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bütçesinden yapılacak harcamalarda kullanılmasına ve adı geçen Fona kuruluşunu müteakip Kamu Ortaklığı Fonundan özelleştirmeden elde edilen meblağlar ve temettü gelirleri ile sınırlı kalmak üzere aktarma yapılmasına ve bu Fonun işbu maddenin (C) bendinde gösterilen amaç yönünde yapılacak harcamalarda, -her türlü menkul kıymet alımları da dahil olmak üzere- özelleştirme işlemlerinin gerektirebileceği her türlü harcamalarda ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmalarına ilişkin her türlü harcamalarda kullanılmasına;

b) Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının, Başbakana bağlı kamu tüzelkişiliğine sahip Özelleştirme İdaresi Başkanlığına dönüştürülmesine, merkezî idare esaslarına göre hangi ana hizmet birimlerinden oluşacağına, Başkanlığa bağlı birimler arasındaki hiyerarşik ilişkilere, Başkanlığın görevleri, yetkileri, teşkilatı ve kadrolarına, Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına ait personelin, taşıt, menkul, gayrimenkul, araç, gereç, malzeme, döşeme ve demirbaşların Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredilmesine ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı personelinin 10 Ekim 1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanununun 31 inci maddesinde belirtilen tazminat dahil, özlük ve sosyal haklarının Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığının personelinin tabi olduğu esaslar çerçevesinde düzenlenmesine ilişkin hususlara;

c) Başbakanın başkanlığında Başbakanın uygun göreceği üç Bakan ile Özelleştirme İdaresi Başkanının üye olarak yer alacakları Özelleştirme Yüksek Kurulunun kurulmasına; özelleştirme kapsamına alma yetkisinin Özelleştirme Yüksek Kuruluna verilmesine; ancak, kamu iktisadî teşebbüsleri ile kamu iktisadî teşebbüsü statüsü dışında kalıp sermayesinin tamamı Devlete ve/veya diğer kamu tüzelkişilerine ait olan ticarî kuruluşlar için bu Kurulun vereceği kararın Bakanlar Kurulu kararnamesiyle onaylanarak yürürlüğe girmesine; işbu maddenin (A) bendine göre yapılacak özelleştirme kapsamındaki nihaî devir işlemlerinin adı geçen Yüksek Kurul tarafından onaylanmakla yürürlüğe girmesine ve özelleştirilecek kuruluşların devredileceği özel hukuk kişilerinin sermayesi içinde muhafaza edilmesinde millî güvenliğin veya millî ekonominin işleyişinde millî yararın korunması için gerekliyse zorunlu olacak Devlete ait azınlık paylarının miktarının ve bu payların devrin yapılacağı özel hukuk tüzelkişisinin yönetim kurulunda temsil edilmesi ile bu paylara dayanarak Devletin sahip olması gerekli imtiyazlı hakların Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenmesine

ilişkin olarak,

13 Aralık 1983 tarihli ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli cetveller ile 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanuna yeni hükümler eklenmesine ve aynı kanunun 4, 5, 6, 7, 8, 9 ve 15 inci maddelerinde ve 28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde;

C) Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda bir hizmet akdine dayalı olarak ücret karşılığı çalışırken bu kuruluşların özelleştirilmesi, özelleştirilmelerini sağlamak üzere verimli ve kârlı olarak çalıştırılabilmeleri için küçültülmesi veya faaliyetlerinin süreli veya süresiz

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

olarak kısmen veya tamamen durdurulması; veyahut özelleştirilmeleri veya herhalde verimli ve kârlı olarak işletilmeleri mümkün olamayacaksa kapatılması veya tasfiye edilmesi veya yeniden yapılandırılması sonucunda hizmet akitlerinin tabi oldukları kanunlarda belirtilen haklı sebeplerle işçi veya işveren tarafından feshedilmesiyle işsiz kalanlara kanunlardan ve toplu iş sözleşmelerinden doğan tazminatları dışında iş kaybı tazminatı ödenmesi, yeni iş bulma, meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirilmesiyle ilgili hizmetlerin verilebilmesine ve söz konusu iş kaybı tazminatı miktarının tespiti ve ödeme esas ve usullerinin belirlenmesi ile işbu (C) bendinin uygulanmasını sağlamak üzere Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirlenecek bir kamu bankasında İş ve İşçi Bulma Kurumu adına açılacak bir hesaba Özelleştirme Fonundan kaynak aktarılmasına ve bu hesabın adı geçen Kurum tarafından kullanılmasına ve değerlendirilmesine ilişkin diğer hususlarda;

D) Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine dair 9 Mart 1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunla Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına verilen görevlerin ve 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunla kurulan Kamu Ortaklığı Fonunun yönetiminin Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına devredilmesine, bu Fonun kullanım alanlarına ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yeniden yapılandırılmalarına ilişkin işlemlerin bu Müsteşarlıkça yapılması hususlarında 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı, 28 Mayıs 1986 tarihli ve 3291 sayılı ve 9 Mart 1988 tarihli ve 3417 sayılı Kanunlar ile Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının kuruluş, görev ve yetkilerini düzenleyen 16 Nisan 1986 tarihli ve 3274 sayılı Kanunun 2 nci ve 9 uncu maddelerinde ve Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunun özelleştirme uygulamalarına ilişkin hususlar dışındaki yetkilerinin Yüksek Planlama Kuruluna devredilmesine ilişkin olarak 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde ve 10 Ağustos 1993 tarihli ve 511 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemenin 5 inci maddesinde; ve

E) Özelleştirme uygulamalarına hız ve verimlilik kazandırılabilmesi ve sermayelerinde kamu payları bulunanlar dahil olmak üzere özel hukuk tüzelkişilerine belge verilebilmesini sağlamak ve Kanunda tanınan kur garantisinin özelleştirilecek tesislerde uygulanmaması için 7 Mart 1954 tarihli ve 6326 sayılı Petrol Kanununun 6 ncı ve 116 ncı maddelerinde;

F) İşbu Kanunla kurulması öngörülen Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile Özelleştirme Fonunun Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabi olmasına ilişkin olarak 29 Şubat 1984 tarihli ve 2983 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde

yapılacak değişiklikleri

ve düzenlemeleri kapsar.

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu, 2 nci maddede belirlenen hususların ivedi ve zorunlu olması sebebiyle, bu hususların kanun hükmünde kararnemelerle düzenlenebilmesi için işbu Kanunda verilen yetkiyi kullanırken,

- a) Özelleştirmenin toplumun iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunması;
- b) Rekabetin tesisine ve korunmasına; ve

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) Özelleştirme uygulamalarının yol açabileceği istihdama yönelik sorunların, oluşturulacak sosyal güvenlik sistemi içinde çözümlenmesine

çalışılması;

d) Kamu açıklarının millî ekonominin kapsamlı dengeleri üzerinde yarattığı olumsuz etkilerin giderilmesine katkıda bulunulması;

e) Millî güvenliğin gereklerinin göz önünde bulundurulması; ve

f) Özelleştirme akitlerinin uygulanması sırasında çıkabilecek hukukî anlaşmazlıkların yürürlükteki kanunlar hükümlerine göre Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerince yahut -uluslararası hakemlik dahil- tahkim yollarına başvurularak çözülmesi;
ilkelerine dayanmakla yükümlüdür.

Yetki Süresi

MADDE 4. — Bu Kanunla Bakanlar Kuruluna verilen yetki, işbu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay süreyle geçerlidir. Bu süre içinde birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarılabilir.

Yürürlük

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.